

MUSOR

EUROPAI
december 21.

sághírek, kozmetika.
11.15: Evangélikus
Pontos időjelzés.
Ajd: A m. kir. Opera
li zenekar hangver-
őhangverseny. — 3:
nek-játsozórája. 3.30:
lesügyi minisztérium
a. 4: Az iskolánkü
előadása. 5.10: Pon-
rasjelentés. 5.20: Rá-
ete. 5.30: Nemzetközi
6: A csákvári Ma-
atekszin előadása. —
e ciganyzenekarának
eredmények. — 8.40:
e. vigjáték. Utána:
őjárásjelentés, hírek,
yalogezred zenekara.

Egyházi énekar. 11:
li hangversenye. 12:
nietu-zenekar, könnyű
Vig negyedóra. 17.30
Grammofón. 20.15:
gramművész játéka
u Sandor hegedű- és
ngoraművész Enescu
adják elő.
er: Tannhanser című
perája.

zene. 18.20: Az első
kar játéka. — 21.45:
nősnegyves a Deman-
sában.

Vasárnapi hangver-
előadás. 22.30: Tánc-

önnyű zene. 21: Ope-
tól kezdve vendéglő

december 22.

radio házikvartette
9.30: Hírek. 12: Dél-
temi temptomból. idő
15: Hangverseny. —
atos időjelzés. időjá-
rások. 3.30: „Amit a
mindenkinek tudnia
ok tanácsadója. 4.45:
őjárás-jelentés, hírek,
ras novellája: A dia-
r. tolyamörtség zene-
senye. 6.35: Német
Grammofónhangver-
Mihály emlékest. —
rseny a m. kir. Ope-
kult zenekar előadá-
sán. Keringő az Éva

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

időjelzés, időjárásjelen-
t: Ifj. debreceni Kiss
ekarának hangverse

XIII. EVF. SZAM 281
Cluj—Kolozsvar, 1930
december 23 Kedd
5691 EV - Tebeth 3

Az Uj Kelet az egyetemes e.
és bñnsági zsidóság polit.
napilapja
Cikkekink utánnymoását csak a
forrás megjelölésével engedjük
meg
Kéziratokat nem küldünk vissza
megörzésükre nem vállalkozunk

Ramasetter Robert

BUDAPEST

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ARAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETESI ARAK:

Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

ZSIDÓK!!!

A december 29-iki népszámláláson minden zsidó, zsidó nemzetiségűnek kell vallja magát, mert a zsidó nemzetiségűek számaránya lesz a jogforrása a zsidó kisebbségi jogoknak: Aki más ir be a nemzetiségi rovatban cserben hagyja a jogaiért küzdő zsidóságot.

A zsidóság kötelessége a népszámláláson

Az Országos Zsidó Tanács felhívása Románia zsidóságához —

A december 29-i népszámlálásnak történelmi jelentősége van a romániai zsidóság jövőjének evolúciójára szempontjából.

E népszámlálás alkalmából a többi adatok mellett összegyűjtik azokat az adatokat is, amelyek alapján fogják megállapítani a Romániában együttélő különböző nemzetek számbeli arányát.

Tagadhatatlan tény, hogy az ország zsidósága eleven része a világon szétterjedt zsidó népek és minden zsidónak kötelessége fenntartás nélkül elismerni ezt az etnikai kapcsolatot.

Ha a múlt században a különböző országokban élő zsidóság körében hódítani is tudott egy olyan áramlat, amely a zsidóság népi kötelekeit megtagadta és doktrínájának igazolása kedvéért a zsidó népek még a létezését is kétségbe vonta, ma miután a zsidó népet a békeszerződést aláíró összes hatalmak a nemzetközi jogok eleven részesének ismerték el, neveléses volna, ha maradna még zsidó, aki népének megtagadására tudományos érvet keresne abban az elavult doktrínában, amely különbséget tesz az izraelita vallás és a zsidó népi kötelek között, holott ez a két fogalom nem egyéb, mint ugyanazon értem két oldala.

Aki izraelita vallásának vallja magát, logikusan azt is kell vallja, hogy a zsidó néphez tartozik. Ellenkező esetben méltatlanul megtagadja és elárulja népét.

Zsidó testvérek!

Senkise engedje magát befolyásolni, hogy népének áruója legyen! A népszámlálási űrlap nemzetiségi rovatának vallomásai sorsdöntő jelentőségűek. Ezek a vallomások fogják megállapítani a romániai zsidó kisebbség számbeli erejét és ettől a számaránytól fog függni, hogy milyen kollektív jogokra tarthat számot a zsidóság.

Mindenkinek tudatában kell lennie vallomásának sorsdöntő fontosságával és arra a kérdésre, hogy melyik nemzet-hez tartoztok, feleljétek a tiszta igazat, hogy a zsidó néphez!

Vallja magát minden zsidó, zsidó nemzetiségűnek!

Neamul! Ez a címe a népszámlálási űrlap 17-ik rovatának. Ebben a rovatban kell hitvallást tennie mindenkinek, hogy vállalja népének sorsát és követeli népének jogait. A 17-ik rubrikába kell beleírni mindenkinek, felelőssége teljes tudatában, nyíltan, őszintén és bátran a tiszta igazat: evreu!

Jorga kedvéért az egyetemi tanárok két kadetrát is betölthetnek

„A köztisztviselők fizetésredukciója kodifikálni fogja a romániai korrupciót“

A kamara mai ülésén Jorga és Petrovici támadták a fizetésredukcióról szóló törvényjavaslatot, amely a cári Oroszországhoz hasonló állapotokat fog teremteni

„Boldog emberek, boldog országát akarjuk megteremteni“ — válaszolta a király a parlamentnek

Bucuresti-Bukarest, december 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Jorga professzor kért szót és megállapítani kívánja, hogy az álláshalmazt megakadályozó törvény vitájánál nem vették figyelembe Mironescu miniszterelnök kívánságát, aki megígérte neki, hogy a törvénynek az egyetemi tanárokra vonatkozó intézkedéseit módosítani fogja, hogy az egyetemi tanárok két kadetrát is betölthessenek. Néhány többségi képviselő félbeszakítja Jorgát. Az egyik közbekiáltja:

Apró incidensek az egyetemi kadetráért

— A parlament szuverén joga a törvényeket abban a formában megszavazni, ahogy azt éppen jönnek látják.

Jorga magából kikelve, valósággal ráírva a többségre:

— Kikérem magammak, hogy félbeszakítsanak. Évtizedeken keresztül onzenlenül dolgoztam a román kultúráért és anyit elvárhatok Önöktől, hogy hagyják befejeznom beszédemet.

Jorga ezután dühösen visszaült helyére.

A németpárt is ragaszkodik a kisebbségi statutumokhoz

Hans Ottó Roth a német párt nevében nyilatkozatot olvas fel. A nyilatkozat leszögezi, válaszképpen Polizu Micsunesti, a választásfelirat előadójának kijelentéseire, hogy a német párt igenis szükségesnek tartja a kisebbségi statutumot, mert a kisebbségi jogok rendezése csak organikus törvény útján képzelhető el. A nyilatkozat második pontja leszögezi, hogy a német párt 1918 óta szakadatlanul követeli a kisebbségi jogok kodifikálását. Hans Ottó Roth kifejti végül, hogy a német párt korrekt viszonyt tart fenn és kíván a jövőben is fenntartani ugy a többi kisebbségekkel, mint a többségi nemzettel. Ugyancsak Polizu Micsunesti kijelentéseire válaszolva, leszögezi Hans Ottó Roth hogy Rudolf Bransch német képviselőnek a „Bukarester Tageblattban“ a kisebbségek jogairól megjelent cikke, amely nyíltan eltérne a német párt fentebb kifejezett álláspontjától, ugy nem tekinthető hivatalos állásfoglalásnak, hanem Bransch Rudolf személyes véleményét fejezi ki.

Bransch kér szót ezután s megállapítja, hogy ő is a kisebbségi statutum

szükségességének hive, ennél fogva a ő személyes véleménye és a hivatalos német álláspont között semmilyen különbség nincsen.

Teljesítik Jorga kívánságát

D. R. Joanitescu, az álláshalmazról szóló törvény előadója Jorgának válaszul kijelenti, hogy Mironescu miniszterelnök kívánságának megfelelően módosították az illető törvényszakaszt. Jorga a választ tudomásul veszi, mire Pop-Csicsó István elnök kéri Jorgát, ismerje el, hogy Mironescu miniszterelnök betartotta ígértét.

Stanciu többségi képviselő parlamenti kezdeményezéséről törvényjavaslatot terjeszt be, amely 50 százalékos adóval sújtja mindazokat az állami, vagy magántisztviselőket, akiknek havi fizetése az 50 ezer lejt meghaladja.

Megszavazzák az álláshalmazról szóló törvényjavaslatot

Mihalache belügyminiszter betérjeszti a közigazgatási törvény néhány szakaszának módosításáról szóló törvényjavaslatot, majd megejtik a második szavazást is az álláshalmazról szóló törvény felett. Mint ismeretes, a kamara vasárnap délutáni ülésén a javaslat 93 szavazatot helyett csak 91 szavazatot kapott. Ez alkalommal a többség részleteiben is megszavazza a törvényjavaslatot. Ugyancsak megszavazzák az egyenes adók 10 százalékkal való felemeléséről szóló törvényjavaslatot, majd megkezdik a tisztviselők fizetésének leszállításáról szóló törvényjavaslat megszavazását.

A fizetésredukció — a korrupció kodifikálása

Petrovici volt közoktatásiügyi miniszter, többségi képviselő szól hozzá elsőnek a javaslatához. Kijelenti, hogy ez a javaslat teljesen a korrupció karjaiba fogja hajtani a köztisztviselőket. A közalkalmazottak eddig sem voltak rendszeresen megfizetve, éppen ezért volt eddig is korrupció az országban. A

A király válasza a parlamentnek

A szenátus ülésén Bratu elnök napirend előtt felolvassa az uralkodónak a parlament választásfeliratára adott leiratát. A leiratban az uralkodó örömeinek és megdöbbenésének ad kifejezést afölött, hogy első ízben van alkalma átvenni a választásfeliratot attól a parlamentől, amelynek — mint az ország trónörököse — éveken keresztül tagja volt. Nem a törvények száma a fontos — mondja az uralkodói leirat —, hanem azoknak a minősége s főleg az, hogy lelkiismeretesen alkalmazzák őket. Közös ideálunk az, hogy Romániában bol-

fizetések leszállításának azonban katasztrofális következményei lehetnek. Idézi Gogol: „Revizor“ című könyvét s kijelenti, hogy az orosz író által megrajzolt állapotok sok tekintetben hasonlítanak a romániai közviszonyokhoz. Reméli, hogy ez lesz az utolsó áldozat, amelyet az állam alkalmazottaitól megkövetel.

Jorga professzor ugyancsak a törvény javaslat ellen szólal fel, amely — véleménye szerint — nem egyéb, mint a korrupció kodifikálása. Elmondja, hogy Törökországban is korrupció voltak a köztisztviselők mindaddig, amíg kis fizetést kaptak és azt is rendetlenül. De jött Kemál, rendezte a közalkalmazottak fizetését, szigorú szankciókat helyezett kilátásba és azóta nyoma sincs a korrupciónak Törökországban. Romániának 330 ezer köztisztviselője van. Ezeknek egyharmadát nyugodt lélekkel el lehetne bocsátani, mert teljesen fölöslegesen. Az országot tulajdonképpen ez a drága és költséges bürokrácia kormányozza. Konkrét esetet sorol fel, midőn egy állami tisztviselő, akit irodai főnökké léptettek elő, rövid idő alatt alkalmazta irodájában előbb két fiát, aztán két leányát, végül pedig a feleségét. Az állami hivatalok valóságos parazita gyűjtőtelepeké változtak át. Ha a tisztviselők egyharmadát elbocsátanák, akkor körülbelül annyi közalkalmazottunk volna, mint Angliában.

A politikai pártok zsiros stallumokba ültették hiveiket

Végül kijelenti Jorga, hogy a különböző politikai pártok azzal jutalmazták meg hiveik választási érdemeit, hogy beültették őket zsiros és kevésbé zsiros stallumokba. Ezért ezután a tisztviselők egyrésze az egyik pártot, a másik része pedig a másik pártot szolgálja, de egyik sem az államot.

Végül Raduceanu szociáldemokrata képviselő szól hozzá a törvényjavaslat hoz. Kijelenti, hogy a javaslat antiszociális és éppen ezért a szociáldemokrata frakció nem fogja megszavazni.

dog emberek boldog emberek hazáját teremtsék meg. Ez a cél sem most, sem a közeli években nem látszik megvalósíthatónak, de minden erőnk latbavetésével kell dolgoznunk az ország helyzetét s különösen a gazdasági viszonyok megjavításán.

A leirat végül örömmel állapítja meg, hogy a parlamentben meghallgatásra talált az összes erők összefogására intő királyi szózat. Csakis az egység adhatja meg az országnak azt a nyugalmt és biztonságot, amelyre ma oly nagy mértékben szüksége van.

A Remarque-film és a német pacifizmus bukása

Berlin, december 22. A genfi leszerelési konferencia Németországban élénk vitát váltott ki, amelynek hangja rendkívül érdekes. Kijelentik, hogy Németország ügyetlenül töltötte be szerepét Genfben. Rámutatnak arra, hogy a nagyhatalmak leszerelésének elmaradása a versaillesi békeszerződés megsértését jelenti. E szerződés értelmében Németországnak le kell szerelnie, a szerződést megkötő felek azonban kölcsönösen kötelezték magukat, hogy ugyancsak leszereljenek. Ez nem történt meg. Ellenkezőleg. Ezért beszélnek a békeszerződés megsértéséről a nagyhatalmak részéről és válaszképpen követelik, hogy Németország is fegyverkezze.

Ezt a gondolatot a legnagyobb apparátussal propagálják. Németországnak a védekezésre való képessége (Wehrfähigmachung) ma a varázsszó a háborus készülődésekre. Mindenki áruló, a zsidók bérenee, gyáva pacifista és más nem nagyon hiszelő szavakkal körüllírt gazember, aki nem foglal állást Németország „Wehrfähigmachung”-ja érdekében. A Berliner Tageblatt a napokban jelentette Amerikából, hogy olyan amerikaiak, akik nemrégiben tértek vissza európai utjukról Amerikába, kijelentették, hogy Európának háborus szaga van. A német sajtóban a legkülönbözőbb variánsokban propagálják a háboru gondolatát.

Azt követelik, hogy a birodalmi gyűlés határozza el és határozat alapján a birodalmi kormány értesítse hivatalosan a versaillesi szerződést aláíró külföldi hatalmakat, hogy Németország már nem ismeri el a tudományos kutatás által régen megeafolt háborus bűnösségét, amelyet a békeszerződés 231. szakasza állapít meg. E követelés célja nyilvánvaló, ahhoz nem kell semmi kommentár.

A legutóbbi napok botrányai, amelyek Remarque-filmje körül játszódtak le, ugyancsak jellemző a kialakuló hangulatot. A pacifista film elleni tüntetések leple alatt nyíltan háborus izgatás folyik, bár a filmet belöldi és külföldi szakértők egyaránt művészi értékűnek minősítették. A „Nyugaton a helyzet változatlan” című film hatásos propagandaeszköz a háboru ellen, a béke mellett. A film a hazáért való halált nem ünnepélyes és örömteljes aktusnak állítja be. Aki ezt a filmet látta, az végleg elveszíti a kedvét, hogy meghaljon a hazáért. Olyan film ez, amely Amerikában, Angliában, Franciaországban és Dél-Amerikában pacifista értelemben váltott ki hatásokat. Azokban, akik résztvettek a háboruban, újból fölidézte annak borzalmait, azok előtt pedig, akiknek nem jutott ki a háboru borzalmából, reális formában mutatta be a tömeghalál értelmetlenségét. Németországban a nacionalisták sértve érzik magukat, mivel ez a film mindenkiben megerősíti a háboru elítélésének gondolatát. Azok, akik a háboru akarják, nem akarhatják, hogy a film a közönség elé kerüljön, mivel a széles népetek a film láttára okvetlenül elveszítik háborus lelkesedésüket. A nemzeti becsület megvédésének leple alatt tehát itt a jövő háborujáért folyik a harc.

Hasonló tüneteket tetszés szerint lehetne még felsorolni. Ehelyett inkább közöljük Németország egyik legolvasottabb komoly lapjának cikkét, amely néhány nap előtt. „A jövő háboruja” cím alatt jelent meg. A cikkből a következő részeket idézzük:

„Háboru mindig volt a világon és mindig lesz. Ez természeti törvény. Bármennyire is törekszik az emberiség az örök békére, ez álom marad mindaddig, amíg akadnak népek, amelyek vére sürőbb a víznél. Az emberi élet minden vonatkozásában dul a küzdelem és még nem döntötték el, vajjon az egzisztenciáért folyó ugynevezett békés harc az évszázadok folyamán nem követelt-e meg több áldozatot, mint a nemzetek időnkénti háborus összeütközése. A hal-

latlan kiterjedésű világháborunak a legmagasabb fokra kellett emelnie az emberiség vágyódását a végleges béke után. A sátni békekötés azonban nem lehet ennek a végleges békének a kezdete. A brutális győzők, akiknek kötelessége lett volna, hogy évtizedekre meg alapozzák a népek nyugalmát, nem tudtak mást tenni, mint 1914-hez viszonyítva megszázorozták a háboru magvait, rabszolgákkal kötötték meg a leggyőzötteket és állandóan ráncigálniok kell ezeket a láncokat, hogy a népek végkimerülésben el ne pusztuljanak. Legfőbb ideje, hogy végre jogot for-

máljuk az önvédelemre...

Lehet-e nyíltabban beszélni? Nincs benne ezekben az ígéretekben a háborus bűnösség visszautasításának a gondolata? Nem látjuk-e ezekben a fejtegetésekben, hogy a világháboru győzői idézik elő a jövő háboruját akkor is, ha Németország kezdené el a háboru. Ilyeneket ír egy komoly német lap. Mindenki elképzelheti, milyen hangon irnak a kampóskeresztesek lapjai, a Völkische Beobachter, a Der Angriff és sok más jelentéktelen lapocska, amelyeket zavarosagyú akarnokok állítanak össze. Ezek a lapok előkészítik a tömegeket a háborura. Megteremtik azt az atmoszférát, amelyben az aktiv revízió jelszavát a háboru jelszavára lehet átváltoztatni. Az idézet cikk megállapítja: Európa új háboru felé evez! Mit tesznek azonban a háboru ellen azok, akik ezt állapítják meg?!

A düsseldorfi bíróság megkezdte a csalással vádolt modern aranycsináló bűnperének tárgyalását,

aki „találmányai” címén negyedmillió márkát csalt ki

Düsseldorf, december 22. A düsseldorfi bíróság előtt tegnap kezdődött meg Heinz Kurschildgen, hírhedt aranycsináló bűnpöre, akit 15 csalással és családi kísérellettel vádolnak. Kurschildgen a csalásokat azzal követte el, hogy különböző egyszerű találmányok kitalálásával, különösen pedig azzal, hogy mesterséges rádiómot és mesterséges aranyat tud előállítani, 1923 és 1930 között a belöldön és a külföldön számos előkelő személyiségtől kerekken negyedmillió márkát csalt ki. A tárgyalásra 19 tanút idéztek be. A tárgyaláson megjelentek a franciországi, angolai és amerikai lapok tudósítói is, mivel szenzációs fordulatok várhatók. A tárgyalás megnyitása után az elnök felszólította, hogy Kurschildgen terjeszse elő védelmét, az aranycsináló ezt válaszolta:

— Egyáltalában nem látom okát, hogy miért tegyek vallomást találmányaimról. Senkit sem csaptam be.

Az elnök erre figyelmezteti, hogy számos szakember előtt alkalmat nyújtottak neki, hogy kísérleteket végezzen esszálításait beigazolja, ezt azonban soha nem

tette meg. Barbling müncheni professzornál végzett kísérleteiről a vádolt elmondta, hogy azokat nem fejezhette be, mivel a jelenlévő szakértők megakadályozták ebben. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy miért vásárolt aranychloridot, amikor aranyat akart csinálni, a vádolt kijelentette, hogy erre egy paralell-munkához volt szüksége. Egyébként is csak 26 grammnyi aranychloridot vásárolt.

Az aranycsináló azután elmondta, hogy Laudor kölni nagykereskedőtől 8 ezer márkát, Harris amerikai vállalkozótól pedig 60 ezer márkát kapott. Ez a Harris egy millió márkát ígért neki arra az esetre, ha kísérletei sikerülnek. Az ugynevezett rákgyógyítógépről a vádolt nem akart nyilatkozni, a gép azonban állítólag úgy működött, hogy az esetben, ha rákbetegét állítottak elé, ugyanolyan hatásos jelentkeznek, mint a rádióaktív sugarakkal történő kezelésnél.

A rákgyógyítógéppel folytatott kísérleteiről az aranycsináló nem akart felvilágosítást adni. A tárgyalás folyik.

Hétszáz ezer lej kötbért és 580.000 lej perköltséget kell fizetnie

a Temesvári Sörgyárnak, mert megállapodása ellenére újra bevonult ar erdélyi piacra

Cluj-Kolozsvár, december 22. A Temesvári Sörgyár Rt. 1928. évben eladási szervezetét az erdélyi megyékre is kiterjesztette és az erdélyi raktárak kiszolgálása céljából Kolozsvárt központi raktárt létesített A Tordai Sörgyár, mely időközben az Ursus Sörgyárral fusionált, nem nézte tétlenül a Temesvári Sörgyárnak ezen térhódítását, hanem hasonlóképpen Temesvár központtal a Bánátban létesített raktárakat. A két sörgyárnak ez a harc nemcsak jelentékeny eladási költségeket okozott, hanem a sörnek Erdélyből Bánátba és viszont való szállítása is magas vasuti fuvarral járt. Miután a Temesvári Sörgyár a rákövetkező évben látta, hogy

erdélyi térfoglalásával forgalmát emelni nem tudja, mert ugyanannyit veszített a hozzá közelebb fekvő bánáti piacokon, megegyezést létesített a Tordai Sörgyárral, mely szerint ez utóbbi megszünteti temesvári, illetve bánáti raktárait, ő viszont átengedi a Tordai Sörgyárnak erdélyi végőit.

A sörgyáraknak ezen megállapodása az első évben zavartalanul betartott, de midőn néhai Szana Zsigmond halálával a Temesvári Sörgyár részvénytulajdonában változás állott be és a részvény többséget a brassói Czell Frigyes és Fiai, Czell Károly Csoport szerezte meg, ezen megállapodás nem felelt meg az új részvénytulajdonosok érdekeinek és jog-

cimet kerestek a szerződés felbontására. Így történt, hogy a Temesvári Sörgyár meglepetésszerűen bevonult folyó év május havában az átengedett erdélyi piacokra és kolozsvári központi raktárát is nagy költséggel újból üzembe helyezte.

Az Ursus Egyesült Kolozsvári és Tordai Sörgyárak, mint a Tordai Sörgyár jogutóda, a Temesvári Sörgyár ezen szerződésellenes eljárását a kikötött választott bíróság előtt perrel támadta meg, kérvén a választott bíróságot a szerződéses rend visszaállítására és a elmulasztására. A választott bíróság Temesvári Sörgyárnak kötbérben való Aradon ült össze és több napon át tartó tárgyalás után f. hó 21-én meghozta ítéletét, melyben megállapította, hogy a Temesvári Sörgyár szerződését minden jog nélkül megsértette és ennek folytán kötelezte, hogy a jogtalanul elfoglalt piacokon a sörszállítást azonnal beszüntesse és így kolozsvári raktárát is megszüntesse. Elmarasztalta azonkívül 700.000 lej kötbér és 885.000 lej felmerült perköltség megfizetésére.

— Politikai amnesztia készül Bulgáriában. Szófiából jelentik: Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a közel jövőben nagy politikai amnesztia-törvényt fognak kibocsátani, amely az összes politikai bűnözőkre, valamint a külföldön élő emigránsokra is kiterjed. A törvény alapján előreláthatólag kegyelmeben fog részesülni Atanackovics Neajloko volt bolgár belügyminiszter, a szobranje volt elnöke, aki egyike a bolgár földművespárt megalapítóinak, továbbá Sztojanov Hriszta, aki szintén tagja volt a Sztambulinszki kormányznak. Az amnesztia-törvényjavaslatot valószínűleg még a szobranje jelenlegi ülésén kán be fogják nyújtani. A kormány helyzete egyébként megrendült és a politikai helyzet kilátástalan. Maga Borikirály, aki jól látja a közélet súlyos helyzetét, megteszt mindent, hogy megtalálja a kibontakozás útját. Az uralkodó magának hívatta az ellenzék vezetőit, aki koalíciós kormány megalakítására tette javaslatot Malinovval, a demokrata párt vezérével az élén. Ebben az értelemben nyilatkozott a király előtt Tomov, földművespárt disszidenseinek vezetője és Tabakov, az iparospárt vezetője is.

185 milliár
A
m
fiz

Popovici pé Románia su

Bucuresti-Bul. (Az Uj Kelet tud haz pénzügyi b 1931. évi költség bizottságban elha valóvá tették, ho párti többség nem magáévá tenni a jesszett költségv ellen több szempo sokat emelt. Mir éppen ezért szül hívni a többségi nek felhívta a fi jelenlegi kormány tásán áll, vagy többségi parlame kormányt támoga maga után fogja oszlátását is. Azonnal akadt szenátor, akik sz látták, hogy nem nehézségeket oko január elsejéig m hogy az államjeg akadási szenvedje diplomatikus foru getéseinek nem vo ménye. A kamara ugyanis az állsh tényjavaslat meg tak a többségi ké István elnök kény megiamtélését elre

A nemzet költségveté dött
A parlament id csak a kormánypa dig tomboló szem zethető vissza, han elégedetlenségre is közvéleménye az t tervezetet fogadta gazdasági helyzet közzette a kormá zeti parasztpártot tessik a lakosság előtt. És ma már azt az igazságot, rasztpárti kormá vetése és különöse elkészített 1930. deficitell végződte költségvetések, me lembe az ország helyzetét és az ad pességét.

A pénzü krízise v niai válsá
Popovici pénzü évi költségvetés-ter nulmányt ír, ame

Minden szép nő használja
a következő készítményeket:

3INOCLE
Lei 250
A RENDES ARCBŐR KEZELÉSÉRE
Mandulakorpa szépség-szappan Lei 25 és 100
eau de junnesse Lei 75 és 120
Luxia creme Lei 75 és 100

A SZIROS ARCBŐR KEZELÉSÉRE
lotion astringente Lei 120 és 200
összehúzó creme Lei 75

A SZÁRAZ ARCBŐR KEZELÉSÉRE
eau de beaute Lei 75
creme massages Lei 75

A LUKACSOS ÉS SZÁRAZ BŐR KEZELÉSÉRE
parafináló garnitúra Lei 300
Creme anti-rides Lei 75 és 100

Ezeknek a szereknek a hatása jelentékenyen nagyobbodik alare és barm-dázs használata által

LUXIA-PUDER az arcbőrnek természetes matt arcszint ad minden árnyalatban Lei 40 és 100

LAIT ROYAL fehéríti és bársonyossá teszi az arcot, dekoltázst és karokat Lei 75

MASTIC ORIENTAL szempilla és szemöldök festék Lei 80

Szétküldés az ország minden részében

Főraktár:
Dortheimer szépsézetni intézet
BUCUREȘTI, Calea Victoriei 50
Lei 150 Telefon 327-35.

TÖKÉLETES TECHNIKA. PÁRATLAN TELJESÍTMÉNY:

ÖT ÚJ TUNCSRAM BARIUMCSŐ!

Minden SÁNDOR cépsonyi vásá
Vága ki Ön is az haszn

BON, amely sáros tükének 10 száza készpénz fizetés fogadunk el. Ery mai naptól decem SÁNDOR harisny üzlete Cluj, P.

Fenti BON érvény feltüntetett olcsó A kiválasztott árú zalékának lefizetés félretesszük és ro kiva

Sándor har üzlete Cluj.

185 milliárd 526 millió 481 ezer 269 lejt tesz ki Románia adósságainak összege

A költségvetést redukálták: de a pénzügyminiszter még így is túlbecsülte az ország fizetőképességét

1931-ben több, mint 6 milliárd lejt törleszt Románia külföldi tartozásaiból. Két és tőz milliárdnál csökkentették az indirekt adók bevételei előirányzatát

popovici pénzügyminiszter a költségvetés indokolásában a világválsággal igyekszik Románia súlyos anyagi helyzetét megmagyarázni

Bucuresti-Bukarest, december 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A képviselőház pénzügyi bizottsága befejezte az 1931. évi költségvetés megvitatását. A bizottságban elhangzott viták nyilvánvalóvá tették, hogy a nemzeti parasztpárti többség nem hajlandó egykönnyen magáévá tenni a kormány által beterjesztett költségvetési terveket és az ellen több szempontból is súlyos kifogásokat emelt. **Mironescu** miniszterelnök éppen ezért szükségesnek látta összehívni a többségi parlamentereket, akiknek felhívta a figyelmét arra, hogy a jelenlegi kormány a parlament támogatásán áll, vagy bukik. Amennyiben a többségi parlamenterek nem fogják a kormányt támogatni, úgy ennek bukása maga után fogja vonni a parlament feloszlatását is.

Azonan akadt néhány képviselő és szenátor, akik szót kértek és hangoztatták, hogy nem szabad a kormányt nehézségeket okozni. A költségvetést január elsejéig meg kell szavazni, ne hogy az államgépezet működése fennakadjon szenvedjen. **Mironescu** burkolt, diplomatikus formába öltöztetett fenyegetéseinek nem volt meg a kívánt eredménye. A kamara vasárnapi ülésén ugyanis az álláshalmazásról szóló törvényjavaslat megszavazását elszakították a többségi képviselők és **Pop-Csiesco** István elnök kénytelen volt a szavazás megismétlését elrendelni.

A nemzeti parasztpárt két első költségvetése deficittel végződött

A parlament ideges hangulata nem csak a kormányparton belül még mindig tomboló személyi ellentétekre vezethető vissza, hanem arra az általános elégedetlenségre is, amellyel az ország közvéleménye az 1931. évi költségvetési tervezetet fogadta. A rendkívül súlyos gazdasági helyzet olyan intézkedésekre kényszerítette a kormányt, amelyek a nemzeti parasztpártot még népszerűtlenebbé teszik a lakosság különböző rétegei előtt. És ma már nem lehet leleplezni azt az igazságot, hogy a nemzeti parasztpárti kormány első két költségvetése és különösen a Madgearu által elkészített 1930. évi budget ep úgy deficiittal végződtek, mint a liberális költségvetések, mert nem vették figyelembe az ország tényleges gazdasági helyzetét és az adófizetők teljesítő képességét.

A pénzügyminiszter a világválságra vezeti vissza a romániai válság okát

Popovici pénzügyminiszter az 1931. évi költségvetés-tervezet előhosszú tanulmányt ír, amelyben igyekszik Románia zilált anyagi viszonyait az egész világra ránehezedő gazdasági válsággal megmagyarázni. A pénzügyminiszter a vásárlási képesség általános eszkkenésére a racionalizálás és az ipari túltermelés következményeire aránytalanul elosztó aranykészletekre, az orosz dumpingra, végül pedig a gazdasági válság bekövetkezésének biztos előjelére, az általános krach valóban bekövetkezéseire, az inflációval igyekeztek ellensúlyozni az európai államok, az infláció a termelés és a forgalom aránytalan mértéű megnövekedését vonta maga után, tehát kiváltotta azokat a jelenségeket, amelyek a gazdasági válság bekövetkezésének biztos előjelei. Az általános krach valóban bekövetkezett. A fogyasztás hirtelen visszaesett, az árak zuhanni kezdtek és a konjunktúra idején egyre nagyobb produktúra berendezkedő ipar és mezőgazdaság nem tudták termékeiket értékesíteni. A fogyasztás eszkkenése maga után kellett vonja a termelés korlátozását, ez viszont szűkítette a munkanélküliségnek. A kereskedelem pangása tetten teljessé a válság képét.

Huszmillió munkanélküli rendeltette meg az európai és amerikai piac fizetőképességét

„Hivatalos statisztikai adatok szerint — mondja további tanulmányában a pénzügyminiszter — Európában és Amerikában ma mintegy huszmillió ember áll munka nélkül. Az Egyesült Államokban, ahol a munkanélküliség még két-három évvel ezelőtt ismeretlen fogalom volt, ma a dolgozó lakosság husz százaléka nem talál elhelyezkedést. 1930 októberében 7—8 millió munkanélküli volt Amerikában. Angliában egy év alatt 2 millió 238 ezerre, Németországban 2 millió 72 ezerre, Dániában 280 ezer 433-ra, Olaszországban 394 ezer 630-ra, Lengyelországban 163 ezer 689-re, Ausztriában 163 ezer 906-ra, Csehszlovákiában 103 ezer 860-ra emelkedett a munkanélküliek száma. Európa fogyasztó képességének eszkkenését természetesen jobban, mint az a tény, hogy az összes államok behozatala jelentős mértékben visszaesett. Németország 1929 szeptemberében 6 millió 146 ezer 25 tonna árut importált, — ezzel szemben az 1930 szeptemberében importált áru mindössze 4 millió 470 ezer tonnát tett ki. A többi államok importjának eszkkenését a következő számok mutatják: 3 millió 197 ezer 885 (4 millió 160 ezer 341), Olaszország 1 millió 276 ezer 673 (1 millió 436 ezer), Hollandia 2 millió 584 ezer 846 (2 millió 866 ezer 663), Lengyelország 292 ezer 707 (401 ezer 719), Csehszlovákia 752 ezer 637 (929 ezer 92), Anglia 78 millió 652 ezer (98 millió 370 ezer).

Semmilyen erő sem tudta megállítani az értékpapírok árzuhanását

Az értéktőzsdéken beállott zuhanásokat semmilyen erő nem tudta megállítani. 1930 januárjától októberig New Yorkban 100-ról 79-re, Londonban 83-ra, Párizsban 82-re, Brüsszelben 83-ra, Zürichben 96-ra, Amszterdamban 75-re, Milánóban 87-re, Stockholmban 96-ra, Berlinben 70-re, Prágában 87-re, Budapesten 83-ra, Bécsben pedig 80-ra estek az értékpapírok. (A százaz szám az értékpapírok.)

tékpapírok januári árnívóját jelzi, a többi számok pedig az esés mértékét a januári árnívóhoz viszonyítva).

A mezőgazdaság piacán az áreltolódások még súlyosabb mértéűek voltak. A buza értékének egységára, amely Chicagóban 1913-ban 100 volt, 1928-ban 179-re emelkedett, 1930-ban azonban 93-ra, tehát jóval a háboru előtti árnívó alá süllyedt. Az árpa 195-ről 61-re zuhant. Romániában a gabonának ugyan csak katasztrofálisan estek. A búzát Brailában 1928-ban 173-mal jegyezték, 1930-ban azonban 57-ért is meg lehetett kapni. A mezőgazdaság válsága nálunk természetesen maga után vonta a kereskedelem és az ipar súlyos megrázkódtatását. És míg a mezőgazdasági termékek ára az 1913. évi nivó alá süllyedt, az ipari cikkek árai a racionalizálás és a különböző ipari érdekeltségek irtózatoss konkurenciája ellenére is csak elenyésző mértékben eszkkentek. A buza árának eszkkenése és a mezőgazdaság világválsága súlyosan éreztette hatását az ország exportjában is.

A költségvetés azokat a terheket is fenntartja, amelyeket tavaly sem sikerült inkasszálni

Ezen bevezető felvilágosítások után rátér a pénzügyminiszter azoknak a szempontoknak ismertetésére, amelyek a kormányt az 1931. évi költségvetési tervezet összeállításánál vezették. Az 1931. évi költségvetés bevételi előirányzatának egyik meglepetése az, hogy a pénzügyminiszter fenntartotta az előző évi költségvetés tételeit azoknál az adóknél is, amelyeknek csak 70—80 százalékat sikerült az államnak behajtania s amelyekből a krízis fokozódása folytán a jövő évben előreláthatólag még kevesebb fog befolyjni. Ime néhány szám:

Adónem	1930-as előirányzat	Befolyt	1931 előirányzat
Épületek	900 millió	543 millió	800 millió
Ingóvagyon	1 milliárd	1 milliárd 66 m.	1 milliárd
3 százalékos adó	150 millió	114 millió	120 millió
Jövedelmi adó	1700 millió	1164 millió	1600 millió
Globális adó	1600 millió	1222 millió	1600 millió

Az elmúlt évi hátralékokra 500 millió lejt volt előirányozva, ebből tíz hónap alatt 317 millió folyt be, 1931-re 300 millió lejt irányzott elő a pénzügyminiszter. Késedelmi kamat címén 200 millió lejt számít a kormány az adófizetőkön behajtani.

Az indirekt adók katasztrofális eszkkentek a fogyasztás válsága miatt

Általában megállapítható, hogy az indirekt adóknél sokkal súlyosabban éreztette meg az állam a gazdasági válságot. A fogyasztás erőteljes mértékben eszkkent, de ennek megfelelően estek az állam fogyasztási adóbevételei is. Az indirekt adóknál 11 milliárd 2 millió lejt van előirányozva, tehát 2 milliárd 599 millióval kevesebb, mint 1930-ban. Kiviteli illetekekből 500 millió lejt számít bevenni az állam. (1930 első tíz hónapjában befolyt 631 millió). Importilletékekből 6 milliárd volt előirányozva, tíz hónap alatt befolyt ebből 2 milliárd 800 millió és 1931-re már csak 3 milliárd 800 milliót irányoz elő a kormány. Szeszilletékekből 1930-ban 660 millió volt előirányozva, ebből tíz hónap alatt csak 164 millió folyt be. Ennek ellenére 660 milliót irányoz elő ennél a tételnél a jövő évi költségvetés is. Italmérségi illetekekből 250 millió lejt akar bevenni az állam. Általában a szeszilletékek behajtását a fináncgárda működésétől reméli a kormány és az új költségvetés 17 milliót irányoz elő kétezer pénzügyőr és háromezer fináncistát beállítására. A sörnél 250 millió, bornál és pezsgőnél 200 millió, cukornál 1200 millió, pertóleumnál egymilliárd van előirányozva. Luxus és forgalmi adó előirányzata két milliárd. Bélyeg és beiktatási illetekekből viszont 4 milliárd 14 milliót akar bevenni a kormány.

Ha szolid és megbízható
helyről **LIBASZIR** szükségletét beakarja **LIBASZIR** székelytét beszerezni, írjon vagy kérjen árajánlatot
משה קליין KLEIN orth. kóser
szár és baromfiárasnokokból Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1913
Beszállítás postán és vasúton saját bődömben.

Ugyanez az optimizmus nyilatkozik meg az autonóm és kommercializált állami üzemek bevételeinek előirányzásánál is. Ime néhány szám: Monopol 4 milliárd 553 millió, állami bányák 262 millió, posta 100 millió, utadó 767 millió.

Ami viszont ki kell fizetni...

Az 1931. évben kifizetésre kerülő állami adósságok 6 milliárd 670 millió lejt tesznek ki. Ezek az adósságok a következőképpen oszlanak meg: Háboru előtti adósságok 98 millió 304 ezer lejt. Háboru utáni adósságok: A szövetségesekkel szemben 417 millió 773 ezer, háborus károkat megtérítése 305 millió 96 ezer, a békeszerződésekből folyó adósságok 358 millió 591, újjáépítési kiadásokból származó adósságok 2 milliárd 83 millió 248 ezer, magánvasutak megvásárlásából származó adósságok 343 millió 451 ezer, stabilizációs kölcsön törlesztés 1 milliárd 315 millió 831 ezer, 8%-os kamat az ITT kölcsöne után 73 millió. Lejben fizetendő államadósságok 1 milliárd 20 millió 768 lejt tesznek ki, míg Románia fennálló adósságainak összege 185 milliárd 526 millió 481 ezer 269 lejt tesz ki. Ez a horribilis összeg a többi európai államok adósságaihoz viszonyítva nem látszik túlzottnak. Románia helyzetét azonban súlyosítja az a körülmény, hogy tartozásainak túlnyomó része inproductív kölcsönökből és adósságokból származik.

Hátszegi Ernő

A KÖNYVPIAC UJDONSÁGAI AL-LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYABAN.
— Hirdetéseket, előfizetéseket az Uj Kelet részére felvez és reklamációkat elintéző: Blum Zsigmond Oradea, Strada Rimanóczy 4., I. emelet.

Háziasszonyoknak!
1 Erdélyi szakácskönyv, írta egy székegy asszony
1 Háztartási könyv 931-re
50 drb. papírszalvéta
8 méter szekrénycsipke
5 iv álványpapír
1 csomag fehér tolettpapír
133— Lei
Vidékre utánvétel, vagy előrefizetve portómentesen küldi
LEPAGE, Cluj-Kvár

szereződés felbontására. a Temesvári Sörgyár az bevonult folyó év az átengedett erdélyi zsvári központi raktá rsgéggel újból üzembe

sült Kolozsvári és Tor nint a Tordai Sörgyár svári Sörgyár ezen eljárását a kikötött vá előtt perrel támada. választott bíróságot a visszaállítására és a A választott bíróság árnak kötbérben való és több napon át tartó 21-én meghozta ité megállapította, hogy ar szerződését minden rtette és ennek folytán a jogtalanul elfoglal állítást azonnal beszü. svári raktárát is meg parasztalta azonkivü r és 885.000 lejt felme negfizetésére.

mmesztia készül Bulgá jelentik: Politikai ké erjedt el, hogy a közel politikai amesztia-tör esésaitani, amely az őz özőkre, valamint a kül ánsokra is kiterjed. elölreláthatólag kegy. silni Atanakovics Nea r belügyminiszter, a öke, aki egyike a bol r megalapítóinak, to Hriszta, aki szintén tag ulinszki kormánytá rnyajavaslatot valóz rranje jelenlegi illész rviutani. A kormány megrendült és a p látástalan. Maga Bor ja a közélet súlyos hel ndent, hogy megtalál jant. Az uralkodó magá lenzők vezéréit, aki r megalakítására tett vval, a demokráta pá r. Ebben az értelemb rály előtt Tomov, lisszidenseinek vezér v. az iparospárt vez

Minden szép nő használja

következő észitményeket:

ORBÖR KEZELÉSÉRE
szépség-
Lei 25 és 100
Lei 75 és 120
Lei 75 és 190

ORBÖR KEZELÉSÉRE:
te Lei 120 és 200
Lei 75

rádióaktív
r részére Lei 75 és 150

ORBÖR KEZELÉSÉRE
Lei 75

KACOSOS ÉS
ORBÖR KEZELÉSÉRE
tura Lei 300
Lei 75 és 100

eknek a hatása jelen bódik alare és ban sználata által
az arcbörnek termé zint ad minden árnya Lei 40 és 100

ehériti és bársonyossá dekoltázt és karoká Lei 75

ENTAL szempilla és festék Lei 80

ország minden részéb

Förkattár:

Dortheimer
szépsészeti intézet
BUCUREȘTI,
Calea Victoriei 50
Telefon 327-35

Mindenki csak a SÁNDOR cég olcsó karácsonyi vásárjáról beszél
Vagya ki Ön is az alanti BONT és használja fel

BON, amelyet a vásárló árú értékének 10 százalékában készpénz fizetés gyanánt fogadunk el. Ervényes a mai naptól december 24-ig SÁNDOR harisnya szaküzlete Cluj, P. Unirii 9

Fenti BON érvényes a kirakataimban feltüntetett olcsó versenyárakra is!
A kiválasztott árak ellenértéke 20 százalékának lefizetése mellett csomagját felre tesszük és ráér december 24-ig kiváltani

Sándor harisnya szaküzlete Cluj, P. Unirii 9

Ujabb árredukció a „GLORIA“ köt-szövőgyár

összes gyártmányainál Nagy karácsonyi vásár!

Unió u. 4 — Deák Ferenc u. 3

Pulloverek 169 helyett 149 lejtől
Női ha isnyák 18 lejtől
Férfi zoknik 10 lejtől

Mit várunk a Zsidó Diáksegélyző vásárhelyi konferenciájától

Írta: EISIKOVITS MIKSA joghallgató a kolozsvári zsidó diákmenza elnöke

E hó 25-én fog lezajlani az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző kuratóriumának első konferenciája Marosvásárhelyen. Jelentőségteljes dátuma ez nemcsak Erdély többszáz főnyi zsidó főiskolái hallgatóinak, hanem az egész erdélyi zsidó közéletnek is. Ez az első alkalom, amikor a zsidó társadalom egységesen és az ügy fontosságához méltóan fog igyekezni intézményes úton megoldani a válságos gazdasági helyzetünk következtében egyre súlyosbodó problémáinkat: Erdély jövő zsidó szellemi gárdájának kiképzését és tanulmányi ideje alatt normális megéltetési viszonyai biztosítását.

Sikerült végre tizenkétéves magunkra hagyatottságunk után felébredni társadalmunk érdeklődését és a diáksággal szemben tanúsított közönyt nagynehezen áttörni. A zsidó diákságnak az egyetem falain belül éveken át vívott kemény harcán kívül le kellett döntenie a társadalom nemtörődőmségének mindent megbénító kőfalát is. Ebben a harcban, ha most győzni is látszunk és remélünk, nagyon-nagyon sokat veszítettünk. Önérzetet bántó, lelki megaláztatást okozó gyűjtésekkel tartotta fenn Erdély zsidó diáksága a menzáját és ott-honát mindazon legutóbbi időkig, míg egynehány őszinte jóbarátunk, kik munkánkban támogattak és ügyünk iránt kivételes figyelemmel viselkedtek, arra az egyedül helyes és méltó megoldásra gondolt, mely véget vetve az eddigi metódusoknak, intézményesen öhajítja a diákság anyagi szükségleteinek bázisát megteremteni. Ennek eredményeképpen alakult meg az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző, amelynek első, marosvásárhelyi kuratóriumi ülése van hivatva a segélyezés komplexumát részletesen megtárgyalni. Sajnáljuk, hogy mindeddig nélkülözni kellett ezen minden politikai, vagy világnézeti felfogástól távol álló és csupán kulturális célt szolgáló intézmény sorain belül sok-sok kiváló intellektuelünket, de reméljük, hogy az adott problémák súlyosságának mielőbbi felismerése passzív magartásuk teljes feladását fogja eredményezni.

A Diáksegélyző célja kettős: a belföldi és a külföldi főiskolákat látogató zsidó diákok segélyezése. Programjának tengelyét természetesen a romániai főiskolai hallgatók segélyezése képezheti csak. Pontos teendője kell, hogy legyen az erdélyi diákok külföldre való önzönlésének meggátolása és a nem intellektuális pályára predisponált egyének más pályára való utalása. Egyformán kell küzdenie a belföldi diákság egységének felaprózódása és az intellektuális proletariátus tulszaporodása ellen. Mert egy egységes és szellemi kinevezés gazdag egyetemi ifjúság egy határozott és súlyos szavú tényezője lehet közéletünk minden számot tevő vonatkozásában és megérdemelten fogja elfoglalni Erdély zsidó közéletében azt a pozíciót, melyet minden más nép közéletében egyetemi ifjúsága betölt. A belföldi főiskolák közül elsősorban is Kolozsvár, mint az erdélyi kulturális élet és az erdélyi zsidó diákok legnagyobb részét magában foglaló centruma kell, hogy számba jöjjön. Másodsorban pedig Bucuresti, Temesvár, Nagyvárad, stb. A kolozsvári diákság legégetőbb fontosságú szükséglete, egy saját diákotthon és menzahelyiség megszerzése, melynek realizálását a mostani konferenciától várjuk. Ennek a rég vajdudó és nélkülözését súlyosan éreztető hiánynak a pótlására kell minden erejét latba vetnie a Diáksegélyzőnek, hogy a legközelebbi tanév megnyitásakor egy minden szempontból megfelelő ingatlan álljon a diákság rendelkezésére. Enélkül sem egészségügyi, sem professzionális érdekeit nem lehet kellő

képpen szolgálni a diákságnak. Meg kell szervezni Erdély minden jelentősebb helységét, mely a menza fenntartásához szükséges összeget rendszeres évi hozzájárulásként szolgáltatná be. Természetesen nem zárkozzhatik el a Diáksegélyző az értékesebb elemek külföldön való továbbképzésének és a belföldön hiányzó fakultásokra iratkozni öhajító diákoknak a segélyezése elől sem.

Igy sikerülni fog mentesíteni a diák

ságot anyagi gondjainak nagyrésztől és lehetővé fog válni a komoly kulturális és alapos professzionális munka megkezdése. Igen, ezt csak most kell megkezdni, mert eddig a diákság energiájának nagyrészt annak a munkának az elvégzésére fordította, melyet most a Diáksegélyző vállal magára. Elő kell segíteni egy egészségesebb mentalitású és gerincesebb nemzedék kialakulásának folyamatát. És lehetővé kell tenni a diákságnak, hogy minden erejét és idejét tanulmányaival és könyvtárakban töltse el, hogy a jövő harcában kellően felkészülve állhassa meg a helyét. A diákság nyugodtan tanulni akar és ezt az akaratot mindenkinek kötelessége resp. kötelessége. Ezt mi Erdély zsidóságától és a Diáksegélyző marosvásárhelyi konferenciájától várjuk.

Einstein emigrál Németországból?

Amerikai tudományos körök mindent elkövetnek, hogy a nagy zsidó tudós állandóan Amerikában telepedjék le

Newyork, december 22. A zsidó Távirati Iroda úgy értesül, hogy egyes amerikai tudományos körök nagy erőfeszítéseket tesznek abban az irányban, hogy Einstein professzort az Egyesült Államokban való állandó letelepedésre bírják rá. Ezek a körök a tudós kijelentette, nem tartja ildomosnak, hogy Németország mai viszonyairól nyilatkozzék és következtetéseket vonjon le belőlük, annál kevésbé, mert reméli, hogy a mai állapot csak átmeneti jellegű. Még kevésbé hajlandó ezzel kapcsolatos terveiről beszélni.

ben, ha átmenetileg is, hosszabb időt külföldön kell töltenie.

A Zsidó Távirati Iroda newyorki irodája közvetlenül Einsteinhoz fordult felvilágosításért ebben a kérdésben, a tudós kijelentette, nem tartja ildomosnak, hogy Németország mai viszonyairól nyilatkozzék és következtetéseket vonjon le belőlük, annál kevésbé, mert reméli, hogy a mai állapot csak átmeneti jellegű. Még kevésbé hajlandó ezzel kapcsolatos terveiről beszélni.

Beavatott körök Einstein nyilatkozata ellenére is valószínűnek tartják, hogy amennyiben Németországban a nemzeti szocialisták döntő befolyást nyernek a kormányzásba, úgy a tudós más országban fog állandó lakhelyet választani magának.

Az új üvegkartell 40 százalékkal drágította meg az üvegárukat

Egy-két üvegnagykereskedőt favorizál, de a viszonteladókat tönkreteszti a kartell. Karácsony másodnapján Kolozsváron tiltakozó gyűlést tartanak az üvegkereskedők, amelyen bojkottálni fogják a kartellt

Timisoara-Temesvár, december 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma már talán nincsen olyan közszükségleti cikke az országnak, amelynek termelői ne tömörültek volna már eddig kartellbe. Egyedül a gabona maradt kartell nélkül, de ezen is segíteni akar Madgearu földművelésügyi miniszter, aki éppen most készíti a tervezetet a gabonakartell felállítására. A cukrot, az élesztőt, az alkoholt összes tekintetben a szesz, az ecetsavat és általában minden fontosabb közhasználatú cikk szállítását a kartellbe tömörült trösztök tartják kezükben. A kartellek amellett, hogy az egész vonalon megdrágítják a közlekedést, rendkívül megnövelik az

elárusító kereskedők helyzetét, akik a rektárukba befutó árucikkeket mintaműködés használatával kell hogy tulajdonítsák.

Az üveggárak kartellje

A kartellbe tömörült trösztök sorába most lépett az üvegkartell, mely magába tömörítette az ország minden számottevő üveggárát. Amióta az üvegkartell létrejött, tehát rövid másfél hónap leforgása alatt, az egész országban az üllés üveggár ára 30-40 százalékkal emelkedett.

A kartellbe tömörült gyárosok a kartell megalakításával egyidejűleg Bukarestben központi irodát állítottak fel és rajonokba osztották be az orszá-

Meisseneni porcellánt

és minden luxus tárgyat nagyon olcsón árúsít LEPAGE, CLUJ

got. Ilyenformán egy a nyersanyag beszerzése, mint a termelt áruk eladásának központossá válik, illetve a rajon-képviselő útján. A kartellnek Erdély területén Temesváron, Aradon, Kolozsváron, Nagyváradon, Szatmáron és Brassóban vannak expedíturái, ezeket egyes szerencsésebb üvegnagykereskedők tartják kezükben.

Drágul a vizespohár

A rajon-képviselők számára a kartell megalakulása kitünő üzletnek bizonyult. Az árak drágulása busás hasznot biztosított ezeknek a nagykereskedőknek, akiknek még az olcsó árakon beszerzett áruk voltak felhalmozva. A helyzet megvilágítására elegendő rámutatni a legnépszerűbb üveggáraknak a vizespohárnak máról holnapra történt drágulásáról. November elején a vizespohár ára a belföldi gyáraknál 4.40 lej volt. A kereskedők azonban 3.96-ért kapták a poharat, mert a gyárak éppen a jelenlegi viszonyokra való tekintettel valamennyi produktumuknál, így a vizespohárnál is tíz százalék engedményt adtak.

Amint a kartell megalakult, a vizespohár ára máról holnapra 5.20 lejre emelkedett. Ez az óriási drágulás a következőképpen magyarázható: a tíz százalékos engedélyt eltörölték, az alapárát 4.60 lejre emelték és ehhez még hozzáították egy 15 százalékos felért. Ilyenformán a vizespohár 37 százalékkal drágult, de ez az arány a többi üllés üveggáránál is. A kartell és az utána következő áremelkedés így a legválságosabb helyzetbe hozta az üveggereskedelmet, mely az utóbbi években egyébként erősen visszahanyatlott. Ilyenkor a kartell megalakulása sem a kereskedőknek, sem a vevőközönségnek nem használt.

A temesvári üveggereskedők akciót kezdtek, hogy ebben a fontos ügyben tiltakozó nagygyűlést tartassanak és minden eszközt felhasználjanak arra, hogy a kartellbe tömörült gyárak ellen elnyerjék a kormány támogatását. A tiltakozó nagygyűlést Kolozsváron karácsony másodnapján rendezik meg, ahol tisztázni akarják a monopolizált üveggárak ügyét és bojkottot akarnak kimondani a kartell ellen. A nagygyűlés memorandumban fogja követelni a kormánytól, hogy a határt a külföldi üveggárak árai előtt megnyissák és ezáltal gátat vessenek az üveggár egyre fokozódó drágulásának.

Munkatársunk beszélgetést folytatott a temesvári piac egyik előkelő üveggereskedőjével, aki a kartellrel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Igazán megdöbbentő — mondotta — hogy ma, amikor a gabona ára egyharmadára esökkent, a kormány öbetei kezekkel tűri a kartellek tulkapárait és ezzel egyidejűleg hallgatolagossan hozzájárul ahhoz, hogy egyes árucikkeket a mai viszonyok között 30-40 százalékkal felemeljék. A temesvári kereskedőkongresszus a kartellek ügyében határozott álláspontot foglalt el. Az üveggereskedők karácsonyi kongresszusuk meg fogják erősíteni ezt az álláspontot és ezzel egyidejűleg praktikus megoldást fognak keresni.

Letartóztatott tolvaj. A negyedik kerületi rendőrség letartóztatta Gerebes János munkanélkülit, akit kisebb tyuktolvajlásokkal vádoltak. Kihallgatás közben Gerebes bevallotta, hogy nemcsak a terhére írt lopásokat követi el, mert hónapok óta rendszeresen lopkodja a Kajántói uton a városba haladó vásárosok szekereit. A rendőrség Gerebest átszállította az ügyészség fogházába.

A kolozsvári rendőrség letartóztatta egy veszedelmes betörőt. A kolozsvári rendőrség bünyői osztályáról ma kísérték át az ügyészség fogházába Sălăgeanu Stefan közismert betörőt. Sălăgeanun a rendőrség közegei akkor tartóztatták le, amikor az egyik zálogházban egy női bundát és értékesebb szőnyegeket akart elhelyezni. Sălăgeanu egyébként a perzsa szőnyegtolvajok királya és ebben az üzletágban valóságos specialista. Legutóbb Aradon, Temesváron és Nagyváradon tizenhárom betörést követett el. Az ellopott szőnyegek és eredeti szőrmebundák százezer lej értékét képviselnek.

**Van még egy pár igazán olcsó de közis-
merten utánozhatatlan kivitelű bundánk**

**20 különböző bunda a 4.000 lej
Beszarábiai bundák 10.000 lejtől**

Nagy választék minden szőrmeben!

Siessen, míg nem adtuk el őket!

Déri Szőrmeáruház

CLUJ | Str. Memorandului 3

Beren

Franco ö

Párizs, d. Kelet is jelez Spanyolorszá Sauerwein, előtt, aki a alkalmából között a k... Diktatorkén a valóságban vessek a dikt haladunk a amelynek ke bebizonyíthat

A mai r szeruen fog erősségükre hogy lenyl mint

A választásol parlamentbe nak majd a hatják az all

Párizs, d. spanyol liber nyilatkozott társai előtt. ország komol a dolga Ber és kormányziók a helye és a néha sz bíró megboos

Romanonez nak sürgösa parlo

mert az ellen diktatura a le és kiváltkép a tonák gyakora hangzattata. sége nem aka mat s ezért sü népek önren

Ezzel képes madridi munk ján arról ir.

hogy küszö mána

A Berenguer az irányban is folytatott p a liberálisok mánykoaliciót oldali kormány

Fra akud ban

London, c Express lissza

M. Neumann...
2600...
M. Neumann...
RUHAAR...
FOTÉRIA

porcellánt

luxus tárgyat
leson árusít
GE, CLUJ

gy a nyersanyag be-
emelt árak eladásá-
onik, illetve a rajou-
A kartellnek Erdély-
ron, Aradon, Kolozs-
don, Szatmáron és
expediturái, ezeket
hívogánykereske-
den.

Drágul a vizespohár
lők számára a kar-
kítőnő fizetnek bi-
traculása busás ház-
nek a nagykereske-
ng az olcsó árakon
olnak felhalmozva. A
ásam elegendő rá-
népszerűbb üvegáru-
nak körül holtnapra
ól. November elején
a belvárosi gyáraknál
kereskedők azonban
polharat, mert a gyá-
gi viszonyokra való-
nyai produktumuk-
nál is tíz százalé-

megalakult, a vizes-
holnapra 5,29 lejre
orást drágulás a kö-
gyarabható: a tíz
t elterjedtek, az alap-
teltek és ehhez még
5 százalékos felár-
ésponn 37 százalé-
ag arány a többi ö-
A kartell és az utána
edés így a legválsá-
hozta az üvegkeres-
utóbbi években egyé-
ahányatott. Hyen-
mezakulása sem a
a a gyöközőségnek

vekereskedők akciót
ben a fontos ügy-
nagygyűlést tartsa-
lást felhasználjanak
lbe törölt gyárak
kormány támogatá-
gyűlést Kolozsvá-
sodnapján rendezik
akadják a monopoli-
t és bejöttöt akar-
pell ellen. A nagy-
mban fogja követel-
hogy a határt a kül-
ru előt megnyissák
yessenek az üvegáru
gulasának.

szélezetést folytatott
egyik előkelő üveg-
a kartellel kapo-
ket mondogta:
bbentő — mondotta
or a gabona ára egy-
nt, a kormány élbe-
a kartellek tulkapá-
lejtőleg hallgatolár-
oz, hogy egyes ár-
zonyok között 30-40
lek. A temesvári ke-
a kartellek ügye-
spontot foglalt el. Az
riesonyi kongresszus
erősíteni ezt az állás-
gyidejűleg praktikus
keresni.

tolvaj. A negyedik
letartóztatta Gere-
alkült, akit kisebb
vadtak. Kihallga-
s bevallotta, hogy
irt lopásokat követé-
sta rendszeresen lop-
ton a városba haladó
t. A rendőrség Gere-
az ügyészség fog-

rendőrség letartóztá-
es betörőt. A kolozs-
ügyi osztályáról ma-
gyészség fogházába
közismert betörő.
rség közegei akkor
kor az egyik zálog-
undát és értékesebb
helyezni. Salágeanu
szőnyegforgatójaké ki-
zletágban valóság-
obb Aradon. Temes-
don tizenhétrendbeli
l. Az ellóptott szőnye-
rmebundák százezre-
nek.

Berenguer :

„A választások után a republiká-
nusok szabadon állástfoglalhatnak
a monarchia ellen

Romanonez szerint a spanyol nép többsége nem hajlandó tűrni az önkényi. Át-
szervezik a Berenguer kormányt?

Franco őrnagy szerint újabb és sikeresebb forradalmi megmozdulások várhatók

Párizs, december 22. Mint az Uj Kelet is jelentette, Berenguer tábornok, Spanyolország miniszterelnöke Jules Sauerwein, a „Matin” főszerkesztője előtt, aki a spanyolországi forradalom alkalmából Madridba utazott, többek között a következő kijelentést tette: „Diktatorként akarnak beállítani, pedig a valóságban azért jöttem, hogy véget vessék a diktatúrának. Nagyon gyorsan haladunk a normális választások felé, amelynek keretében valamennyi párt bebizonyíthatja, hogy milyen erős.

A mai rezsim ellenségei szám-
szerűen fognak meggyőződni saját
erősségükről és majd meglátjuk,
hogy lényeg olyan sokan vannak-e,
mint ahogyan mondják.

A választások után a republikánusok a parlamentbe szabadon állást foglalhatnak majd a monarchia ellen és javasolhatják az alkotmány módosítását.

Párizs, december 22. Romanonez, spanyol liberális vezető politikus is nyilatkozott Madridban a saját munkatársai előtt. Elismerte, hogy Spanyolország komoly helyzet előtt áll. Nélkül a dolga Berenguer miniszterelnöknek és kormányának, mert meg kell találni a helyes utat a szigorú büntetés és a néha szintén nagy jelentőséggel bíró megboesítás között.

Romanonez szerint Spanyolország-
nak sürgősen vissza kell térnie a
parlamentáris működéshez.

mert az ellenőrzés nélkül kormányzó diktatura a legrosszabb kormányforma és kiváltképp akkor elvetni való, ha katonák gyakorolják. A liberális politikus hangzottatta, hogy a spanyol nép többsége nem akarja tűrni az önkényuralmat s ezért sürgősen vissza kell adni a népek önrendelkezési jogát.

Ezzel kapcsolatban több francia lap madridi munkatársának jelentése alapján arról ír.

hogy külsőben áll a spanyol kor-
mány újraszervezése.

A Berenguer-kormány több tagja ebben az irányban előkészítő megbeszéléseket is folytatott politikussal. Madridban a liberálisok és a konzervatívok kormánykoalíciót, esetleg szélső jobb-
oldali kormányt kombinálnak.

Franco őrnagyot gyermekek
akadályozták meg munkájá-
ban

London, december 22. A Daily Express liszaboni munkatársa beszé-

getést folytatott Franco spanyol őrnaggyal Liszabonban, aki ennek során közölte az újságíróval, hogy az ő feladata a forradalomban a madridi királyi palota bombázása és rombadöntése lett volna. Feladatát elvégeznie nem sikerült.

mert amikor a palota felett nagy bombavető repülőgéppel átrepült, nagyszámú játszó gyermeket pillantott meg a palota közelében, akik mindannyian áldozatul estek volna a bombázásnak.

Franco meggyőződése szerint rövidesen újabb forradalmi kísérletek lesznek Spanyolországban, melyeknek jobb eredménye várható az eddigiekénél.

Uruguay liszaboni főkonzulja Francónak uruguay-i utlevelet ajánlott fel. Az őrnagy több uruguay-i város díszpolgára, amely címeket óceánrepülése alkalmával szerezte s így megilleti az uruguay-i utlevél. Az őrnagy előbb Uruguayba, onnan Argentínába készül, ahol kizárólag aviatikai kérdésekkel kíván foglalkozni.

Palesztina kormányzását kiveszik a gyarmatügyi minisztérium hatásköréből és a külügyminisztériumnak adják át

London, december 22. Kentworthy munkáspárti képviselő egy zsidó egye-
sület jubileumi bankettjén tartott beszédében azt a feltűnést keltő kijelentést tette, hogy Palesztina kormányzását valószínűleg kiveszik a gyarmatügyi minisztérium hatásköréből és a külügyminisztériumnak adják át. Er-

re vonatkozólag ő maga is javaslatot terjesztett a kormány elé és meg van győződve arról, hogy a javaslatot elfogadják. A továbbiakban kijelentette Kentworthy, hogy csak nagyon kevés vezetője a munkáspártnak hajlandó támogatni a legújabb Fehér

Könyvben lefektetett politikát.

Kentworthy képviselő kijelentéseit megerősíti az a körülmény, hogy nemrég lord Erleigh hivatalosan is előzást tett rá, hogy Palesztina kormányzása a külügyminisztériumra lesz bízva.

Besarábiában óriási vihar pusztított,
amely elmosta a vasúti vonalakat

Elemi katasztrófák napja Olasz- és Németországban. Olaszország északi részén rettenetes fagy dühög. A németországi Alsó-Elbén a köd miatt hajók ütköznek össze

Milánó, december 22. A Dolomitokban Belzanótól keletre a Val Eggentől a Monte Sennosig terjedő 150 kilométeres szakaszon óriási hideg lépett fel nagy havazásokkal. Az összes hágók a hatalmas hóréteg miatt járhatatlanná váltak. A hőmérséklet minimuma 30, maximuma 20° a fagypont alatt.

Triesztben bóra dühög. A hatalmas szélrohamok megakadályozták a kigyuladt központi vasútszarnok tüzeinek eloltását s a csarnok teljesen elhamvadt. Nagy hideg lépett fel a Jugoszlávia határvidéken is, ahol az üldöző esendőrök elől menekülő rablóbanda négy tagja megfagyott a nagy hidegben. A esendőrök csak holttestekre ta-

láltak a magas hegységben.

Berlin, december 22. Hamburból jelentik, hogy az Alsó-Elbén olyan sűrű köd van, hogy két méterre sem lehet látni. A köd két hajóösszeütközést okozott. Egy német hajó dán gőzessel ütközött össze. A dán hajó felborult s utasai és legénységei a jég hideg vízbe fordultak. Mindannyiukat sikerült kiementeni. A másik hajóösszeütközés egy amerikai utashajó és egy dán motoroshajó között történt. Mind a négy hajó olyan súlyosan rongálódtak meg, hogy javításuk heteket fog igénybe venni.

Bukarest, december 22. Besarábiában hatalmas viharok és esőzések pusztítottak. Különösen Dél-Besarábiában a vihar óriási károkat okozott. Cudatehi városban a vihar több házat rombadöntött. Cetatea Albában a Dnyeszter hatalmas méretű áradása nagy károkat okozott. A külvárosok méternyi magassága víz alatt vannak. Negyven ház összeomlott, 44 család maradt fedél nélkül. A városra tegnap sötétség borult, mert a viharok és az áradás következtében a villanytelep üzemképtelen lett. Kisenével az összeköttetés megszakadt, mert az áradás többszáz méternyire elmosta a vonalat. A vasúti össze köttétést Galaceal sem lehet fenntartani.

Az erdélyi képviselők háborút üzennek a fekete szesznek

Kamatellenes törvényt, a visszleszámitolási kamatláb leszállítását, a választási törvény módosítását és Dobrescu Aurél rehabilitálását kívánja a kormánypart erdélyi blokkja

Bucuresti-Bukarest, december 22. Az erdélyi nemzeti-parasztpárti képviselők és szenátorok blokkja vasárnap délelőtt Manu lelkes elnöke alatt ülést tartott, hogy megállapítsák a blokknak a Mironescu-kormánytalal tanúsítandó állásfoglalását és hogy kijelöljék a blokk parlamenti programját. Hosszas vita után a következő határozati javaslatot szavazták meg:

- 1. Kérik a kormányt, hogy sürgősen terjessze be a parlament elé és január elsejéig szavattassa meg a kamatellenes törvényt.
- 2. Kérik a kormányt, hogy törvényhozási uton rendezzék a mezőgazdasági tartozások konvertálásának kérdését.
- 3. Kérik a kormányt, intervenciáljon a Banca Nationalanál a visszleszámitolási kamatláb leszállítása érdekében.
- 4. A Bánátságban megüresedett képviselői mandátumra dr. Aurél Dobrescu volt földművelésügyi alminisztert jelölik.

5. Sürgős intézkedéseket kérnek a feketeszessel kapcsolatos visszaélések megakadályozása érdekében. A blokk elhatározza, hogy dr. Aurel Vlad, dr. Iuliu Moldovan, dr. Boila Romulus, Augustin Nicola és Dumitriu Manu parlamenterekből álló bizottságot alakít, amely bizottság fel fogja keresni Mironescu miniszterelnököt, Popoviciu pénzügyminisztert és Mihalache földművelésügyi minisztert a feketeszesszel elleni intézkedések megbeszélése érdekében.

6. A blokk szükségesnek látja a jelenlegi választási törvény módosítását.

Öngyilkos lett egy öreg galaci ügyvéd,
aki fiatal korában híres műfordító volt és öregségére az ügyvédi kamara kegydíjából tengődött

Galac, december 22. Vasárnap délután megrendítő öngyilkosság történt Galacon. Lámpaszinorrall felakasztotta magát és meghalt C. Buzdugan ügyvéd, a város társadalmának közismert és közmegebecsülésben álló tagjai. Az idős ügyvéd az utóbbi időben az ügyvédi kamarától kapott 2000 lejes havi nyugdíjából tartotta fenn magát s irtózat nyomorban küzdött. December elsején nem tudta kifizetni a házbéret

s emiatt a háztulajdonos a napokban kilakoltatással fenyegette meg. Az ügyvédet a fenyegetés annyira elkésérettette, hogy véget vetett életének.

Az öngyilkos ügyvéd neve a román irodalomban sem volt ismeretlen. Verlain és Baudailire műveit ültette át fiatal korában román nyelvre, sőt lefordította Dante Poklát is. Tragikus halála mély részvétet keltett.

Hó- és sárcipő vásárlásnál

ügyeljen a „WIMPASSING“

csillagvédjegyre!

Minden valódi „WIMPASSING“ hó- és sárcipő talpán a csillagvédjegy látható.

Olcsó árak és garantált minőség!

WIMPASSING

hó- és sárcipő!

Berlinben az „aranyvasárnapi“ karácsonyi vásárt kommunista tüntetők zavarták meg

Egy vásárcsarnokban a tüntetők kifosztották több élelmiszer-bódét és elverték a vevőket. Bécsben is éhség-tüntetés készült

Berlin, december 22. A tegnapi aranyvasárnapon a kommunisták tiltott gyűléseket tartottak, éhségfelvonulásokat rendeztek, hogy a karácsonyi vásárt megakasszák. A karhatalom nem mindenütt szállott egyforma erővel szembe a kommunistákkal s így megtörtént, hogy egyes csoportok a belső területeken rendbontást inszenáztak. Egyik vásárcsarnokban több élelmiszerbódét összeromboltak és kifosztották s néhány vevőt elverték. A karhatalom későn lépett közbe

s mindössze 28 letartóztatást tudott eszközölni, holott a romboló tömeg nagyobb volt az ötszáznál.

Délután a Stahlhelm és a kommunisták összeütköztek Berlin több pontján. A verekedéseknek számos sebesültje van.

Bécs, december 22. A kommunisták tegnapra Bécsben is tüntetéssel és a karácsonyi vásár megzavarásával fenyegettek. A Mariahilflet nagyszámú karhatalom szállotta meg s a rendzavarási kísérlet elmaradt.

Súlyos csőd előtt áll a krimi zsidó kolonizáció

Igen sok telepet menekülésszerűen hagynak el a kolonisták

Moszkva, december 22. Az orosz kormány néhány héttel ezelőtt bizottságot küldött ki a krimi zsidó kolonizáció helyzetének felülvizsgálására. J. Golde, aki a zsidó telepítési szervezethek képviselte ezekben a bizottságokban, Moszkvába való visszaérkezése után részletes jelentést tett a bizottság tapasztalatairól, amelyből kitűnik, hogy a krimi és ukrainai zsidó telepek számai hagyták el az utóbbi hónapokban az ujonnan létesített kolonizációkat. A telepekről való elvándorlás okát Golde mindenekelőtt az ezidei rossz termésben látja, valamint az erőszakos kollektivizálásban. A krimi

zsidó kolonisták helyzete rendkívül súlyos. Egy némely kolonizációból a telepek 70 százaléka távozott el és költözött vissza szülővárosába. Ezek közül, sokan megígérték, hogy tavasszal vissza térnek a kolonizációra, ha a viszonyok javulni fognak. A bizottság véleménye szerint azonban ez a visszatérés nem nagyon valószínű, különösen ha az elvándoroltak foglalkozáshoz jutnak a városokban. Hasonló menekülés észlelhető az ukrainai zsidó önkormányzati rajonban, bár ott az aratás jobb volt, mint a Krimben, mégis a kolonisták 35 százaléka hagyta el az új mezőgazdasági telepeket.

A Wildermann-Stinnes-per végső akkordjai:

A semmitőszék végleg elutasította Wildermann mérnök keresetét, aki évek óta hajszolja állampolgárságát a bírói fórumok előtt

A közigazgatási bíróság előbb alkotmányellenesnek minősítette Goga törvényjavaslatát, a semmitőszék viszont ezt az alkotmányos utra való visszatérésnek minősítette

Bucuresti-Bukarest, december 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti igazságszolgáltatási fórumok előtt már évek óta folyik Wildermann romániai származású mérnöknek ál-

lampolgársági pere. Az ügy előzményei évekkézelőre nyulnak még vissza és mint ahogy azt az Uj Kelet is ismerte annak idején, abból keletkezett, hogy Wildermann néhány

kémiai preparátumát Stinnes Hugó vegyészeti gyárai jogtalanul használták fel. Wildermann ezen a címen 800 millió lej erejéig perelte a Stinnes concern-t, amely a pert egészen más utra terelte, hogy a per elől meneküljön. A per ugyanis nemzetközi bíróság elé tartozott és a nemzetközi bíróság előtt a feleknek állampolgárságukat igazolniuk kell.

Az első állampolgársági per

Wildermann mérnök beszárbai illetőségű és a világháború után ama állampolgárok közé tartozott, akik mint átvett alattvalók kerültek a román állampolgárok közé. Wildermann az akkor érvényben volt törvény értelmében a belügyminisztériumtól kért és kapott állampolgársági bizonyítványt. Ez a bizonyítvány elegendő volt ahhoz, hogy Wildermann a vegyesbíró előtt védekezze érdekeit, Stinnes romániai ügyvédjei azonban megtalálták a módját annak, hogy ezt az állampolgárságot megtámadják. Két évvel ezelőtt a bukaresti tábla mellett működő közigazgatási bíróság mondott első alkalommal ítéletet az érdekes perben és ítéletével jóváhagyta Wildermann állampolgársági bizonyítványát azzal, hogy az állampolgársági bizonyítvány kérdése nem tartozik a bíróság elé, mert azt nem közigazgatási, hanem kormányzati rendeletről kifolyólag adták ki.

Goga törvényjavaslata

Alig hogy elhangzott ez az ítélet, megbukott a liberális kormány és Averescu kormánya következett. Goga belügyminisztert azonnal megrohták interveciókkal a Wildermann ügyben és Goga rövidesen intézkedett is. Goga törvényjavaslatot készített, mely eltiltja a belügyminisztert attól, hogy a maga hatáskörében állampolgársági igazolványokat adjon ki. Ezen az alapon Wildermann és sok ezer esatolt területeken élő állampolgár veszítette el állampolgárságát.

Elsőfoku ítélet

Wildermann is ezzel a rendelkezéssel elvesztette azt a jogát, hogy ve-

gyesbíró előtt védekezze érdekeit. Természetesen ő sem nyugodott be ebbe a helyzetbe és a közigazgatási bíróság előtt megtámadta ezt a rendelkezést. A közigazgatási bíróság elkölt ismét az ügy, ahol Goga Octavian mint tanu szerepelt. A perben Gogát a „Pulp“ kereskedelmi Rt. támogatja teljes erővel, mert a felszámolt Stinnes érdekeltség üzemeit ez a társaság vette át és Wildermann velük szemben is fenntartotta a pert. Gogának a bíróság előtt a hivatalos hatalommal való visszaélés vádjával szemben kellett védekeznie. A bíróság — elsőfokon — Wildermann igazat ítélte meg. A közigazgatási bíróság ítéletében kimondotta, hogy a Goga-féle törvényszakasz alkotmányellenes és visszahelyezi Wildermann állampolgársági jogait.

Goga törvénye helytálló

A szenzációs ítélet ellen a belügyminisztérium a semmitőszékhez fellebbezett. Az érdekes perben tegnap hirdette ki végleges és jogerős ítéletét a semmitőszék, mely most a belügyminisztériumnak és így a Pulp cégnek kedvez: megállapítja a semmitőszék tanácsa, hogy a belügyminisztérium által annak idején kiadott állampolgársági bizonyítvány törvénytelen. Goga törvényjavaslata pedig visszavonást jelent a törvényes állapothoz.

Ezzel az ítélettel Wildermann ügye ismét lekerült a napirendről. Wildermannnak most már várnia kell, amíg a kormány által beharangozott állampolgársági reform egyetemlegesen megadja az állampolgársági jogokat. És ekkor a párizsi vegyesbíró előtt újra kezdetét veheti a Wildermann-Stinnes per, mely évek óta foglalkoztatja az ország közvéleményét.

— Megfullasztotta a gyermeket egy macska. Lipeséből jelentik: A neuschönfeldi külvárosban egy fiatal asszony magára hagyta a szobában kéihetes gyermekét és mire visszatért holtan találta. Az történt, hogy a macska beugrott a bölcsőbe és ráfeküdt a csecsemő arcára, úgy, hogy az megfulladt.

„UNIVERSO“ Kozmetikai Szalón

Cluj, Piata Unirii 13, I. em.

Modern szépség-ápolás, test-sóványító, villany-massage, kópiálás nélküli helyi fogyasztás Biztos siker! — Mérsékelt árak!

Elismert legjobb hatású arckrémek postai szétküldése

H
Az Uj Kelet
bánsági
Főszerkesztő
Felelős szerkesztő
Bukarest
Hátszegi
Cikkeink után
megjelölés

— A WIZO
den délután
helyiségében
kásos heti tea
alkalommal
lesz. A házias
Imréné. Ötvös
záné és Panicé
denkit szívesen
— A hollandi
folytatja erupci
donból jelentik
hogy a holland
még mindig fo
ségét. A lávaö
által okozott
ahogy az első
lehetett. Nyolc
sen eltemetett.
megújuló felhő
raj és mérges
A halálos áldo
a hétszázat. A
mindent felpo
négy falu és
ték.

— Az orosz
hajtóbizottsága
évi nemzetgaz
jelentik: Mos
kommunista p
megállapította
sági tervet. Es
rajnában. És
Volga-vidéken
szállalékát ke
dalkodás keret

— Hoover e
nélkülik és a
megszavazott
lentik: Washin
Egyesült Állam
folyamán 750
munkát ad ki
hítese érdekei
aláírt dekrétum
kakra megszav
tének folyosít
második dekrét
segítésére szán
ta ki.

— Házasság.
Schwartz Mór.
d. u. 4 órakor t
tilor 112. alatt
ket, melyre r
ismerőseiket ez

— A Poale C
ros estélye. Az
nak zsufozásig
óriási siker m
Cedek műsoros
védelme az
szolgál. Dr. Kr
évek óta önzeti
ügyesze megye
a hallgatóságot
Wienavski: Me
bert: Moment
gedün. A nagy
művésznek j
el. Iszak Laur
című darabját
rott művészete
áriait énekelte
lése mellett, Sz
zongorakiséret
gordonkaszáma
zongorán. Adle
felé fejlődő m
tatja. F. Bardi
megérdemlő m
ky Irén verseit
Polonaise-vel é
Henrik kétszer
jiddis dalokkal
Haavoda tagjai
vonásost adtak
kovits-Halmi J
mával frenetiku
sort Gara Akos
megszokott ked
aggmenház ve
köszönetet mon
akik időt és fár
tisztelőjegyeket
azoknak, akik a
juttattak el. Az
szegret eredmén
javára.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **A WIZO kedd délutáni teája.** Kedden délután öt órakor a Salom Klub helyiségében rendezte meg a WIZO szokásos heti teáját, amelynek előadója ez alkalommal dr. Weisz Jenő ügyvéd lesz. A háziasszonyi tisztet Herskovits Imréné, Ötvös Béláné, dr. Szőnyi Géza és Panicel Janenné töltik be. Mindenkit szívesen látnak.

— **A hollandindiai Merapi tűzhányó folytatja erupciós tevékenységét.** Londonból jelentik: Singaporéból jelentik, hogy a hollandindiai Merapi tűzhányó még mindig folytatja erupciós tevékenységét. A lávaömlés és a forró hamusok által okozott pusztítás nagyobb, mint ahogy az első jelentésekből gondolni lehetett. Nyolc falut a hamusok teljesen eltemetett. A kitorést több ízben megújuló felhőszakadás, földalatti moraj és mérges gázok áramlása kísérte. A halálos áldozatok száma meghaladja a hétszázat. A tüzes lavafolyam utjában mindent felperzsel. A hatóságok tizenegy falu és telep kiürítését elrendelték.

— **Az orosz kommunista párt végrehajtóbizottsága megállapította a jövő évi nemzetgazdasági tervet.** Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a kommunista párt végrehajtóbizottsága megállapította a jövő évi nemzetgazdasági tervet. Eszerint 1931-ben egész Ukrajnában, Észak-Kaukázusban és a Volga-vidéken a parasztagazdaságok 80 százalékát kell bevonnai a kollektív gazdálkodás keretébe.

— **Hoover elnök kiutalta a munkanélküliek és a farmerek megsegítésére megszavazott összegeket.** Londonból jelentik: Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok kormánya a jövő év folyamán 750 millió dollár értékű közpénzt ad ki a munkanélküliség enyhítése érdekében. Hoover elnök ma két aláírt dekrétuma egyikében a közpénzre megszavazott összeg első részének folyósítását jóváhagyta, míg a második dekrétumban a farmerek megsegítésére szánt 45 millió dollárt utalta ki.

— **Házasság.** Kain Sasi, Cluj és Schwartz Mór, Cluj (Sibiu) f. hó 28-án d. u. 4 órakor tartják Clujon, Calea Motilor 112. alatt egybekelési ünnepélyeket, melyre rokonaikat, barátait és ismerőseiket ezuton hívják meg.

— **A Poale Cedek nagyszerű műsoros estélye.** Az Egitómunkások Otthonának zsúfolásig megtelt nagytermében óriási siker mellett zajlott le a Poale Cedek műsoros estélye, amelynek tiszta jövedelme az aggnemház felállítására szolgál. Dr. Krausz Jenő, az egytelentevek évek óta önzetlen és páratlan agilitásu ügyese megnyitotta beszédében üdvözölte a hallgatóságot, majd Samuel Hermin Wienavski; Moszkvai emlék és Schubert: Moment Musicalját játszotta hegedűn. A nagytehetségű fiatal hegedűművész jó játékával hatalmas sikert ért el. Izsák Laura Schumann: Papillons című darabját játszotta zongorán kiforrott művészettel. Mendel Ilus Carmen áriáit énekelte a közönség lelkes ünneplése mellett, Salamon Klári hozzáértő zongorakísérettel. Adler Ernő művészi gondolkasámaival Izsák Laura kísérte zongorán. Adler játéka a nagy sikerek felé fejlődő művész produkcióját mutatja. F. Bárdi Teréz minden elismerést megérdemlő művészetével szavalt a Becskly Irén verseit. Simon Bandi Chopin Polonaise-vel ért el sikert, míg Izrael Henrik kétszeri szereplésével eredeti jiddis dalokkal excellált. A Hitachdut Haavoda tagjai az „Ojvé” című egyfelvonásost adták elő sikerrel, míg Herskovits-Halmi Jolán ötleletes magánszámával frenetikus sikert ért el. A műsort Gara Akos szellemesen és a töle megszokott kedvességgel konferálta. Az aggnemház vezetősége a legmelegebb köszönetet mondja ezuttal is azoknak, akik időt és fáradságot nem kímélve a tiszteletjegyeket kihelyezték, valamint azoknak, akik a büfféhez adományokat juttattak el. Az estély jelentékeny összeget eredményezett az aggnemház javára.

A király átvette a parlamenttől a választfeliratot

Bucuresti-Bukarest, december 22. Ma délnél 12 órakor a király a szokásos szertartások közepette fogadta a kamara és szenátus küldöttségeit, amelyek átnyújtották a választfeliratot. A küldöttségek a székesegyházban autón jöttek egy királyi testőrszázad kíséretében a palotához.

A szenátusi küldöttség élén Traian Bratu olvasta fel a feliratot. A király köszönetet mondott a feliratban kifejezésre jutott szeretetért és annak a

meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a szenátus híven fogja teljesíteni alkotmányos szerepét, amely elsősorban az ország gazdasági helyzetének javítására irányuló rendszeres munkára kell, hogy figyelmét irányítsa. A végül, hogy boldog és gazdag polgárok legyenek e hazában.

A kamara bizottságának nevében Pop Cicio elnök nyújtotta át a választfeliratot, amelyre Ófelsége ugyanolyan meleg hangon válaszolt.

— **A budapesti közséki választások első napja rendezavarás nélkül zajlott le.** Budapestről jelentik: A budapesti közséki választások tegnapi napja rendben telt el. A választóknak mintegy hatvan százaléka leszavazott. A belső kerületekben az arányszám ennél is nagyobb, megközelíti a hetven százalékot. Számítanak nyolcvan százalékos meghaladó szavazati arányszámra a ma leadandó szavazatokkal együtt. A választások miatt elrendelt szeszitalom folytatán a tegnapi vasárnapon megteltek az összes újpesti, rákospalotai, kispesti és pest-erzsébeti koremszak szeszitalomok nélkülözni nem tudó budapestiekkel. A koremszak olyan forgalmat produkáltak, amelyre évtizedek óta alig volt példa.

— **Mozart-év Ausztriában.** Bécsből jelentik: A jövő év Mozart-év lesz Ausztriában. Hir szerint új kétszillines ércpénzt is fognak veretni Mozart arcaképevel.

— **Ujabb halálos ítéletek Oroszországban.** Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a taskendi szövjetörvénysek két lelkész ellenforradalmárok rejtetése miatt halálra ítélték.

— **Argentína is a bevándorlás betiltására készül.** Londonból jelentik: Buenos-Ayres-i jelentések szerint az argentinai kormány utasította külföldön akkreditált követeit, hogy a külföldön hagyják fel az argentinai bevándorlásra irányuló propagandát, mert a kormány nemcsak a nemkívánatos elemek beáramlását kívánja megakadályozni, hanem valószínűleg már közelebbről betiltja az egész bevándorlást.

— **Baktay Ervin: A világ tetején.** Utazni vágyik mindenki, soha annyian nem utaztak idegen tájakon, soha annyian nem kíváncskoztak messze exotikus világterületekre, mint ma. A múlt években egyre jobban elhatárolódott a lakóhelyenél, a földnek megismerésére törekvő szükségérzet és akinek aztán nincs módja messze vidékre utazni, az legalább könyvekkel pótolja ezt az utazásvágyát, az irodalomhoz fordul a föld megismeréséért. Ebből magyarázható a modern utazási és földrajzi irodalom azelőtt soha nem látott népszerűsége. Baktay Ervin: A világ tetején című új könyve a kitünő magyar utazó és orientalista indiai tanulmányútjának legérdekesebb és magyarázó szempontból legfontosabb részét adja. Baktay Körösi Csoma Sándor nyomdokain jár, feljuttatja a „világ tetejére”, ahogy a föld legmagasabb lakott táját, a nyugat-tibeti Zanszkárt nevezzük. Nemesak a Körösi Csoma itteni életére vonatkozó összes adatokat gyűjtötte össze, hanem pompás színekkel, a személyes élmény szubjektívítésével írja le a nyugati Tibet fantasztikus világát, komor hegyeknek hangulatát, az ottlakó nyomorúságos nép különös szokásait, babonás szertartásait. Mindezt a kitünő író friss tollával írja le — könyvét úgy fogják olvasni, mint egy fantasztikus regényt. A gazdagon illusztrált könyv a Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára régebbi kötetének magas színvonalán áll s a legfejlettebb izlést is kielégíti. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **Shakirov Sebestyén Kolozsvárt.** Shakirov Sebestyén, a kiváló orosz festőművész, aki a múlt évben olyan nagy siker mellett tartotta meg első kolozsvári kiállítását, a karácsonyi ünnepek alkalmából ismét Kolozsvárt fog kiállítást tartani. A közönség, akit tavaly osztatlanul magával ragadott Shakirov különös egyénisége, színeinek és hangulatának a messzi orosz mezőkről hozott művész kifejezése, most újabb meglepetésben fog részesülni. Shakirov multévi erdélyi tanulmányútján szakitott ugyanis a tájfestés folytonos ismételésével s egész évi munkásságát figurális képekre, kompozíciókra koncentráltta. Ezeket a figurális vázsnait hozta most Kolozsvárra s annak a közönségnek akarja ezeket az új művészi megoldásokat is először bemutatni, amely a múlt évben olyan nagy szeretettel és megér-

NAPRÓL-NAPRA

A Daily Mail szerint a vasárnapi mulatságok elleni akció egyre szélesedik. A feljelentők nem is titkolják, hogy feljelentéseik beadásánál nem annyira morális szempontok és felháborodás cselekvésük rugója, mint inkább a feljelentőket illető várható bírási jutalom. A lap szerkesztősége kiszámította, hogy egyetlen számában hirdett vasárnapi mulatságok összbeütetése elérné a 250 millió fontot és hogy az angol rádió is hatalmas büntetéspénzeket fizethetne, ha ellene is alkalmaznák az 1781-ből származó törvény rendelkezéseit.

A bécsi Stunde értesülése szerint Habsburg Albrecht békés uton mégis el fog válni feleségétől, Leilbach Iréntől, akit Frigyes főherceg, Albrecht apja a házasság felbontásáért anyagiakkal kártalanította. A lap közli azt a hírt is, hogy Frigyes főherceg és Zita excsászárné között megtörtént a kibékülés és közeledés jött létre Albrecht anyá, Izabella és Zita között is.

A Daily Express szerint a korrektil vezetett és nagy vagyonnal rendelkező angol profiklubok többségére a gazdasági válság nincsen semmi kihatással, a kisebb futballklubok pedig tehetséges fiatal játékosaik eladásával tudják megőrizni pénzügyi egyensúlyukat.

Hoover elnök rendeletére az amerikai kormány utasította konzulját, hogy az utlevéltámogatásokat tagadják meg azoktól, akik esetleg anyagi támogatásra szorulóknak Amerikában. November hónapban Angliából 550, Németországból 220 bevándorló kapott amerikai vízumot. Most az újabb intézkedés újra csökkenti fogja a bevándorlás lehetőségét még az Amerikában telepedettek hozzátartozói körében is.

Bojkottmozgalom indult meg Lengyelországban azon tisztek ellen, akik a breszlitovszki katonai fogházban letartóztatásban volt ellenzéki politikusokat tetleg inzultáltak és súlyosan bántalmazták. A sérelmek törvényhozás előtti bejelentése után a tisztikar maga is követeli a vétkes tiszteknek a hadseregéből való elbocsátását.

Hollywoodban a filmszínészek száma 17 ezer. Közülük 11 és félezer férfi, a többi nő. A gyermekszínészek száma is megközelíti a 2500-at. Közük kétezer bevándorlók gyermeke.

téssel látogatta az unitarius kollégiumban rendezett tárlatát. A kiállítást vasárnap délelőtt nyitja meg a Vármegye háza emeleti tanácstermében s az pár napig egész nap nyitva lesz a látogató közönség számára.

— **Ujra megjelenik a Hazefira.** Varsóból jelentik: A Hazefira című héber napilap, amelyet a háború előtt hosszú éveken keresztül Nachum Sokolow szerkesztett és nagy népszerűségnek örvendett a világ összes hebraistái között, január elsejével ismét meg fog jelenni. Az újjászervezett héber napilap szerkesztői dr. Heftmann és Jacobovici lesznek.

— **Délben is nyitva tarthatnak az üzletek karácsony előtt.** Hatiegan Emil dr. munkaügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a karácsonyi ünnepekre való tekintettel december 23-án és 24-én az összes üzletek nyitva tarthatnak a déli záróra ideje alatt is, este pedig az összes kategóriájú üzletek egy órával tovább tarthatnak nyitva, mint rendszeren. Azok az üzletek tehát, amelyeknek zárórája esti hét órakor volt, a felsorolt napokon este nyolc óráig, azok pedig, amelyeknek zárórája este nyolc órakor volt, este kilenc óráig tarthatnak nyitva. A kereskedők alkalmazhatják részére a déli nyitvartartás ideje alatt felváltva csoportokban kötelesek ebédidőt engedélyezni.

— **Averescu újabb sajtóper indított a Chemarea ellen.** Averescu tábornok a kolozsvári törvényszéken a napokban újabb feljelentést tett rágalmazás címén a Chemarea szerkesztősége ellen. A nagy port felvert Averescu perben tudvalevőleg a törvényszék két heti elzárásra és 15 ezer lej pénzbüntetésre ítélte a cikkírókat. A Chemarea a tárgyalást természetesen ismerte lapjában és éles kitételeket használt Averescu marsall ellen. A tábornok ezért a cikkért perli most másodsor is a Chemareát és ez alkalommal Tintea Joan fiatal chemarista kerül a vádlottak padjára. A per iránt Kolozsvár politikai köreiből általános az érdeklődés.

— **Négy hóstáti paraszt megvert egy rendőrt.** A kolozsvári második kerületi rendőrségen letartóztatott négy hóstáti parasztot, akik az elmúlt éjjel részegen megtámadták egy sarki rendőrt. A rendőr füttyjellel értesítette a legközelebbi posztot az őt ért támadásról, mire megfelelő számú legénység érkezett segítségére és a garázdálkodó parasztokat letartóztatták. Mind a négyüket átadták az ügyészségnek.

— **A megbokrosodott ló levette a gazdáját.** Az Erzsébet uton ma reggel könyven vezetessé válható szerencsétlenség történt. Nagy László, a kolozsvári 11-ik lovasezred katonája lefelé haladt az utcán. A ló egy autótól megijedt és vadul kezdett lefelé száguldan. A katonának nem tudta a lovat vágtatásában megállítani és az egyik kanyarodónál lezuhant a nyeregből. A katonát súlyos sérülésekkel a katonai kórházba szállították.

— **Fej-, váll- és ágyékrheumánál,** idegfájásoknál, szaggatásnál és zsábnál a természetes **Ferenc József** keserűviz rendkívül hasznos háziszser, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kitisztítja. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi **Ferenc József** víz gyors és biztos hatású, kitünő gyomor- és béltisztítószer. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

jegyre!

látható.

... érdekeit...
 ... fogadott be...
 ... ügyvezetési...
 ... ezt a rendel...
 ... tás bíróság el...
 ... dol Goga Oeto...
 ... pében...
 ... kedelmi írt. tá...
 ... mert a felszár...
 ... ég üzemeltet...
 ... Wildermann ve...
 ... tartotta a pert...
 ... 1000 a hivatalos...
 ... adós vádjával...
 ... zale. A bíróság...
 ... emann igazát...
 ... zgatási bíróság...
 ... hogy a Goga...
 ... laktmányellenes...
 ... ermann állam...

... helytálló...
 ... ellen a beügy...
 ... tészekhez felleb...
 ... tésnap tegnap...
 ... erős ítéletét a...
 ... ost a beügy...
 ... a Pulp cégnek...
 ... a semmitörvény...
 ... gyminisztérium...
 ... adott állampol...
 ... törvénytelen...
 ... pedig vissza...
 ... állapothoz.

... Wildermann ügy...
 ... rendőri. Wilder...
 ... ma kell, amíg a...
 ... ngozott állam...
 ... egyetemeslegesen...
 ... rásági jogokat...
 ... vegyesbíró...
 ... heti a Wilder...
 ... ly évek óta fog...
 ... közvéleményét.

... gyermekek egy...
 ... tik: A neuschön...
 ... fiatal asszony...
 ... an köthetes gyer...
 ... et holtan találta...
 ... eska beugrott a...
 ... eseseimó arcára...

Szalón

asztás

küldése

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári kereskedelmi kamara az összes érdekelt testületek bevonásával energikus akciót indított az építkezés érdekében

Cluj-Kolozsvár, december 22. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara ezévi december 20-án a gyáriparosok kolozsvári tagozata, az Ipartestület, az építőipari munkásság és Háztulajdonosok Szövetsége részvételével, amelyen a tartományi igazgatóság is képviseltette magát, Negruti F. Joan kamarai elnök elnökölte alatt értekezletet tartott. Az értekezlet általános ipari kérdésekkel, de főként az építőipar helyzetével — a mely a legégetőbb problémák egyike és a legtöbb munkaadót és munkást foglalkoztat — foglalkozott. Annak, hogy az építőipar országos szintjén általában, de Kolozsváron különösen pang, fő okát az építkezés drágaságában látja az értekezlet, ennek viszont három oka van: egyrészt a munkabérek magassága és az építkezési anyagok drágasága, más részt pedig egy megfelelő építkezési törvény hiánya és a házadó törvény merevsége.

Az értekezlet elhatározta, hogy mindhárom irányban mozgalmat fog indítani és ennek következtében a munkabéreknek a csökkentése ügyében egy

munkaadó és munkás vegyes bizottságot küldött ki. Ennek a vegyes bizottságnak a feladata a munkabéreket csökkenteni anélkül, hogy a munkás életstandardját leszállítanák. Minthogy ez az akció csak akkor lehet eredményes és csak akkor oldható meg úgy, hogy mind a két fél meg legyen elégedve, ha a munkabérek csökkentése az ipari cikkek árának mérséklésével kapcsolatos. Ezért örömmel vette tudomásul az értekezlet az ipari és kereskedelmi minisztériumnak azt a bejelentést, amelyben dekát, hogy az ipari cikkek árát — az összes termelési tényezők figyelembevételével — csökkenteni kívánja. Az értekezleten résztvevő testületek elhatározták, hogy a maguk részéről támogatni fogják ezt az akciót.

Az értekezlet megbízást adott egyik tagjának, készítsen nyugati minták alapul vétele mellett a mi viszonyainkhoz illő építkezést támogató törvénytervezetet, amelynek az elfogadtatása és a törvény helyes végrehajtása érdekében országos mozgalmat fognak az értekezleten résztvevő testületek indítani.

Színház—Mozi

A Román Opera műsora

Szerda, dec. 24: Szünet.
Csütörtök, dec. 25 (délután): Jancsi és Juliska. (Hänsel és Gretel.)
Péntek, dec. 26: „Seara Mare” és „La seziatoare”.
Szombat, dec. 27 (délután): Mártha.
Vasárnap, dec. 28: „Seara Mare” és „La seziatoare”.
Hétfő, dec. 29: Pillangókisasszony.
Szerda, dec. 31 (délután): Jancsi és Juliska. (Hänsel és Gretel.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

Karácsonyi gyermekelőadás a színházban. Szerdán délután 3 órakor a színház együttese előadást tart a gyermekek számára. A Hamupipőke című gyönyörű gyermekdarabot adják elő. Amíg a szülők a szent este előkészítésével foglalkoznak, addig a gyermekek számára ezt a finom és kedves élményt kínálja a színház.

Az összes ünnepi előadások jegyei elővételben már megválthatók az Ellenzék főtéri könyvosztályában.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Kedd fél 9: Az élő holttest. (Tolsztoj dráma, Bánhidly László vendégfellépésével). 22. B. bérlet. Ssz. 104.
Szerda d. u. 3: Hamupipőke. (Gyermekek előadásán nagyon olesó mozihelyárakkal). Ssz. 105.
Szerda este: Nines előadás.
Csütörtök d. u. 3: Lehullott a rezgő nyárfa. (Ujdonőség. Az Ukránoszky orosz tánc- és revücsoporthoz Karácsonyi, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. Nagy on olesó mozihelyárakkal). Ssz. 106.
Csütörtök d. u. 6: Régi nyár. (Az Ukránoszky orosz tánc- és revücsoporthoz Karácsonyi, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. Mérsékelt helyárakkal). Ssz. 107.
Csütörtök este 9: Csodabár. (Az Ukránoszky orosz tánc- és revücsoporthoz Karácsonyi, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. Mérsékelt helyárakkal). Ssz. 108.

Péntek d. u. fél 3: Tommy és társa. (Kondor, Betegh, Tompa, Ihász fellépésével. Nagy on olesó mozihelyárakkal). Ssz. 109.

Péntek d. u. fél 6: Alvinei huszárok. Ujdonőség, Kondor, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. Mérsékelt helyárakkal). Ssz. 110.

Péntek este: Első tavasz. (Ujdonőség. Nagy orosz kórus és Kondor, Betegh, Nádor, Ihász fellépésével.) Rendes helyárakkal. Ssz. 111.

Szombat d. u. 6: Légy jó mindhalálig. (Nagy on olesó mozihelyárakkal). Ssz. 112.

Szombat este 9: Viktória. (Nagy orosz kórus és Kondor, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével.) Rendes helyárakkal. Ssz. 113.

Vasárnap d. u. fél 3: Huzd rá cigány. (Kondor, Betegh, Nádor, Ihász fellépésével. Nagy on olesó mozihelyárakkal). Ssz. 114.

Vasárnap d. u. 6: Csodabár. (Uj atraktiókkal. Karácsonyi, Betegh, Nádor, Földényi, Ihász fellépésével.) Rendes helyárakkal. Ssz. 115.

Vasárnap este 9: Az utolsó Verebély lány. (Esti előadás mérsékelt helyárakkal. Kondor, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével.) Ssz. 116.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

LEHÁR-REVÜ, szkecs — László Andor, Mayer Kató, Ujvári Lajos

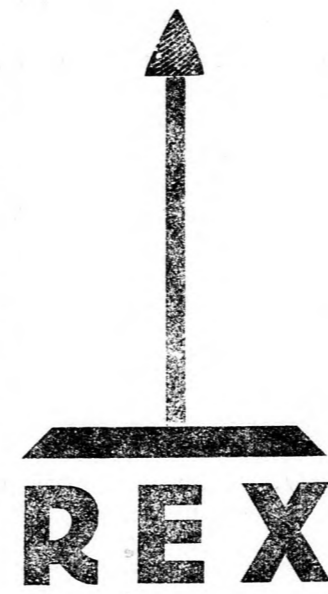
Ma, kedden fél 4 és fél 6 órakor utoljára Lehár-revü, nagy táncos és énekes szkecs, 3 film és 3 színpadi részben, kerül előadásra a Magyar Színházban. A színpadi részben személyesen fellépnek: Mayer Kató, László Andor és Ujvári Lajos. Helyárak: 20 és 10 lej.

Kedden d. u. fél 4 és fél 6 órakor: Lehár-revü. Nagy énekes és táncos szkecs 3 film és 3 színpadi részben. A színpadi részben személyesen fellépnek: Mayer Kató, László Andor és Ujvári Lajos. Helyárak: 20 és 10 lej.

Szerdán: Nines előadás.

Csütörtökön csak d. e. 11 órakor egy előadásban: Az orkán. 8 felv. Lélekemelő epizód a lengyelek vértanúságából. A főszerepekben: Renate Renée, Robert Valberg, Jonass Turkoff.

Hálózati készülék

3+1 lámpás
6.500 lejtől

4+1 lámpás
11.500 lejtől

nagy választék

hangszórókban

Erdélyrészi Csillarraktár Részv. Társ.
CLUJ, Str. Memorandului (Unio-u.) 8

Délután csak színházi előadás, mozgófényképlőadás nincs.

Pénteken csak d. e. 11 órakor: Forradalmi nász. Dráma 8 felvonásban. A főszerepekben: Fritz Kortner, Gösta Ekmann, Karina Bell és Diomira Jacobini.

Délután színházi előadások, mozgófényképlőadás nincs.

RADIO MŰSOR

IDO: KÖZEP-EURÓPAI

Kedd, december 23.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjárás, grammfón. 16: Zenekar. 17: Felolvasás. 17.15: Hírek. 18: Rádióegyetem. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Postászenekar hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Szalónzenekar. Lehár, Waldteufel, Liszt, Csajkovszkij, Kálmán művei. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, 2.30: Hírek. — 4: Mesedélután. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Novellák. — 5.30: Farkas Jenő cigányzenekarának hangversenye. 6.30: Francia nyelvoktatás. 7: Előadás. 7.25: Az Operaház színpadjának felolvasása. 7.30: D'Albert Jenő: Hegyek alján c. operája. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Jazz és Angol nyelvű előadás.

Bécs. 20.25: Vidám zene.

Berlin. 21.10: Brückner: III. szimfónia.

Breslau. 17.45: Karácsonyi körséta a boltokban.

Lipce. 19.30: Grammfón.

Stuttgart. 21.15: Filharmónikus hangverseny.

Varsó. Kattowitz, Poznan. 17.45: Wagner-est. Részletek Lohengrin, Tristan és Izolda, Mesterdalnokok, Bolygó hollandi. c. operából. 19.50: Donizetti: Lamermermoori Lucia c. operája.

Milánó. 20.30: Szórakoztató zene. — 22: Operettrészletek.

Róma. 20.30: Új műdalok és táncok.

Belgrád. 20: Rádiózenekar. — 22.50: Grammfón.

Prága. 21.30: Kamarazene.

Pozsony. 20.10: Rádiózenekar derüs zenéje.

Brünn. 18.10: Munkások karácsonya.

Osló. 22.05: Norvég, svéd és dán népdalok.

Szerda, december 24.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, grammfón. 16: Zenekar. 17: Felolvasás. 17.15: Hírek. 17.30: Zenekar. — 18: Felolvasás. 19: Grammfón. 20: Énekar. 21.05: Cselló. 21.25: Rádiózenekar.

Budapest. 9.15: A m. kir. 2. honvédegyezred zenekarának hangversenye Szeghő: Honvédegyezred indul. Csajkovszkij: Karácsony-keringő. Kienzl:

Esthangulat. Hasselmans: Patrouille — hárfaszólvó. Wagner: Parsifal-ábránd. — Schubert: Ave Maria. Koedel: Boldog karácsonyi ünnepeket. 9.30: Hírek. — 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4: Juhász Gyula és Fekete Lajos költeményei. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Karácsonyi elmélkedés. 5.30: A m. kir. Opera ház zenekarának és énekkarának hangversenye.

Bécs. 21.40: Zenekar.

Berlin. 22: Toronyzene.

Breslau. 19.20: Mindenféle harangjáték grammfónon.

Apro hirdetések

Szörme bundákat 3500 és szörme gálások 350 lejtől kaphatók, V. Jánky, Ftér 22. Udvar.

Egy két méter hosszú, modern perzsa-szővőszék eladó. Ötvös ucca (Str. Gen. Berthelot) 25.

Mindennap frissen fejt kóser tehén és bivalytej, valamint egy tehéntől fejt csecsemőtej kapható Schwartz Ignác né vegetárius éttermében. Reg. Ferdinand 10. szám.

Ha valóban izléses szép művészi kézimunkát akar mérsékelt áron, úgy keressen fel az ujonnan megnyitott Orgonaszalont, Regele Ferdinand 25. szám.

Leszállított árban ajour és plissé! Ujdivatú géphímzések fehéreműre is szépen készülnek a Himzőszalónban, Kosuth Lajos ucca 4 emelet (volt Unio u. 15 szám).

Ezüstöt legmagasabb napiáron vesszük „TACAMUL” ezüstárugyár, Kornis ucca 6. Renner palota mellett.

Gomba száraz, válogatva, postacsomagokban is szállítok kg-ként 100 lej. Nagyobb vételnél megállapodunk. Schwartz Mór, Borod, Jud. Bihar.

Kitűnő karban lévő régi Thora nagy on olesó eladó. Grün festő, Tg.-Mures, Kiss Ernő ucca 14.

Keresetük egy románul tudó kezdő tisztviselő. Ajánlatok „jó referencia” jellegre a kiadóhivatalban.

Benzintartályokat 20—30 tonna befogadásra keresek megvételre. Ajánlatok „Malom” jellegre a kiadóba keretnek.

Megélhető biztosító, üzlettel rendelkező nő, férjhez menne 40—50 éves gyermektelen zsidó kereskedőhöz. Csak teljes című leveleket „Biztos egzisztencia” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Nézz meg a Rózsa Royal drogueria kirakatait és meggyőződik melyen leszállított

karácsonyi reklám árainról

Permetezők díszes kiállításban, parfüm- és szappan-csatekák, manikűr-, fésű- és uti-felszerelések, kölni vizek, illatszerek

óriási-olcsó választékban

RÓZSA ROYAL drogueria, CLUJ, PIATA UNIRII 26. szám